І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIII. Ч. 129. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 14-го ЛИПНЯ 1966 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JULY 14, 1966 No. 129. VOL. LXXIII.

ОСТАННІ ВІСТІ

Середа, 13 липня 1966

В АМЕРИЦІ

КОНГРЕС ЗДА ЗАТВЕРДИВ у вівторок 12 липня ц. р. компромісовий законопроєкт, який уповноважує уряд асиґнувати 17 480 759 000 долярів на здійснення військових дослідних і конструкційних програм, на побудову нових кораблів, літаків і ракет, як також на збільшення на 3.2 процента платень для всього військового персоналу. Це останнє рішення коштуватиме державну скарбницю яких 356 мільйонів долярів у першому році. Цей законопроєкт був прийнятий Палатою Репрезентантів з початком цього року 358 голосами проти 2 і тепер затверджений Сенатом 81 голосом проти 1. Затверджена Конґресом сума витрат на згадані цілі перевищує суму, запропоновану президентом Джансоном.

НА ЛЕТУНСЬКІЙ БАЗІ ЕДВАРДСА В КАЛІФОРНІЇ переведено спробу із летом безкрильної космічної кабіни з одноособовою залогою. Скинена із крила бомбардувального літака ця — об'єму 22 стіп на 10 стіп — кабіна, кружляючи, спустилася з висоти 45 000 стіп вниз і приземлилася безпечно на дні висушеного озера поблизу бази. Пільотував кабіною Мільтон О. Томпсон.

ПЕРЕГОВОРИ В СПРАВІ ЗАКІНЧЕННЯ УЖЕ ШЕСТИДЕННОГО СТРАЙКУ ЛЕТУНСЬКИХ МЕХАНІКІВ були перервані несподівано у вівторок 12 липня ц. р. внаслідок рішення однієї з летунських компаній обтяжити страйкуючих службовців оплатами за уділюване їм компанією мешкання і відібрати їм кредити, якими вони користалися в підприємствах і крамницях, удержуваних їхньою компанією, в даному випадку летунською лінією Нортвест Ейрлайнс.

СПЕКА В НЮ ЙОРКУ досягла у вівторок 12 липня ц. р. рекордової висоти 99 ступенів. В Ст. Луїс жара перейшла 100 ступенів і внаслідок горячі там померло в останніх днях, починаючи від неділі 10 липня ц р., двадцять і п'ять осіб.

АМЕРИКАНСЬКИЙ КОСМІЧНИЙ КОРАБЕЛЬ СЕРВЕЄР 1, який ще 2 червня ц. р. „приземлився" на Місяці, пересилаючи звідтіля цілу серію фотографій, відновив після довшої перерви свою активність. У вівторок 12 липня ц. р. він переслав на Землю 257 нових, зроблених ним фотографій поверхні Місяця.

СОРОКЛІТНІЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ МОРЯК ВІЛЬЯМ ВЕРІТІ із Ловдердейл на Флориді, переплив сам на зробленому ним 12-стоповому човні Атлантійський Океан між Флоридою й Ірляндією за 65 днів. Він здобув рекорд перепливу через океан на найменшому за розміром човні. Свою подорож він започаткував, щоб доказати можливість прибуття до Америки европейських моряків ще перед Колюмбом.

В ОГАЙСЬКОМУ СТЕЙТОВОМУ УНІВЕРСИТЕТІ започатковано дисциплінарну акцію проти 39 студентів, замішаних в аферу викрадення математичних задач і продажу їх для використання студентами під час іспитів. У висліді акції 10 студентів викинено з університету, 18 завішено й 11 покарано попередженням чи в інший спосіб.

У СВІТІ

ДО ПАРИЖУ ПРИБУВ З ВІДВІДИНАМИ ЛЯОСЬКИЙ КОРОЛЬ Саванґ Ватгана. Ляос, що існує, як самостійна держава від 1954 року, а від 1961 р. має ґарантовану „невтральність, самостійність і неподільність", є впродовж останніх 10-ох років тереном то гострішої, то тихішої громадянської війни, при чому місцевих комуністів активно підтримує Північний В'єтнам. Прем'єром Ляосу є Суванна Фума.

ДО МОСКВИ ПРИБУЛА ІНДІЙСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ІНДІРА ҐАНДІ. Назустріч на летовище виїхав совєтський прем'єр Алексєй Косиґін. Індіра Ґанді формально прибула, щоб подякувати Совєтам за дотеперішню економічну допомогу й просити дальшої, а фактично — щоб переконувати Косиґіна і його колеґ, щоб СССР взявся за мирове посередництво в справі В'єтнаму. До цього часу Москва всі такі суґестії рішуче відкликала.

ТАКОЖ ЯПОНСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ЕЙСАКУ САТО ЗАЯВИВСЯ у своїй промові в парляменті за мирове поладнання конфлікту у В'єтнамі, при чому він безпосередньо звернувся до Північного В'єтнаму з закликом, щоб той змінив своє дотеперішнє непримирливе становище та погодився на поведення мирових переговорів про В'єтнам.

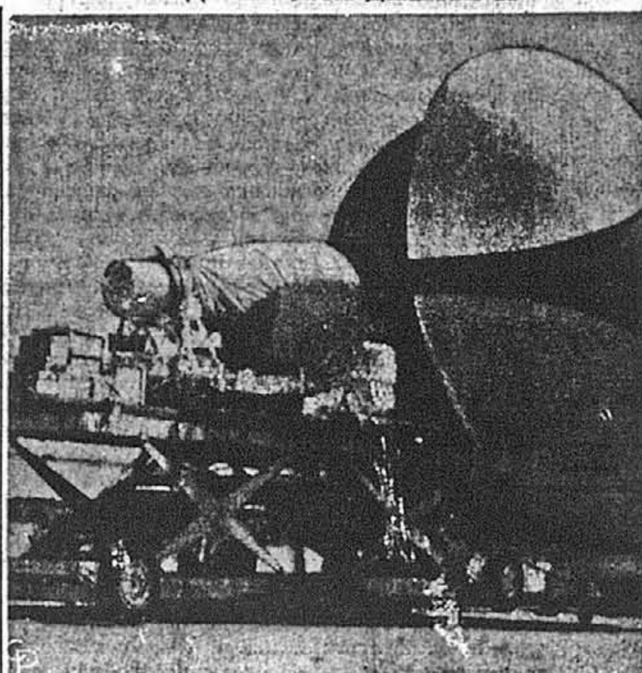
В ІНДІЇ АРЕШТОВАНО 1,100 ОСІБ в стейті Утар Прадеші за змову щодо проголошення в тому стейті ґенерельного страйку. Центральний індійський уряд твердить, що це суто-політична затія комуністів і їх поплентачів та що проєктований страйк позбавлений соціяльно-економічних підсав. Арештовано лідерів кількох лівих груп, що йшли разом з комуністами, включно з лідером соціялістичної партії. Між арештованими є майже всі видатні комуністи того стейту.

В ІЗРАЇЛІ, В ЄРУСАЛИМІ НЕДАЛЕКО ГЕБРЕЙСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ покладено 11-го ц. м. на урочистій церемонії вугольний камінь під „Мировий Центр Трумана". Це буде великий будинок, де буде приміщуватись наукова установа з навчанням предметів міжнародного права, соціології, порівняльної історії релігій і т. п. предметів, що сприяють мировим заходам. Водночас це буде фундація, яка щорічно даватиме 50.000 дол. мирової нагороди. Сам кол. президент Гаррі Труман, який має тепер 82 роки, не міг прибути на ту церемонію з уваги на вік і здоров'я. Засновано ту фундацію коштом 4,100.000 дол., що їх склали 41 осіб чи установ по 100000 дол.

В ЕСПАНІЇ ЗАБОРОНЕНО ПРОДАЖ І КОЛЬПОРТАЖУ книжки „Листи до еспанського народу", на яку склалися статті і студії 33-ох видатних еспанських діячів з різних ділянок суспільного й державного життя, під проводом колишнього видатного лідера з республіканської доби Еспанії, Хозе Марії Джіля Роблеса. Заборону тієї книжки проголошено на основі нового пресового закону, який формально скасував цензуру, проте узалежнив появу часописів і книжок від згоди міністерства інформації.

ЗАХІДНЬО-НІМЕЦЬКИЙ РЯТУНКОВИЙ ЧОВЕН „ҐЕОРҐ БРОЙЗІНҐ" ВРЯТУВАВ на Північному морі 5-ох англійських моряків, які — казали вони — оціліли з пошкодованого британського корабля-тральника „Ловедена". Тим часом виявилось, що на „Ловедені" відбувся бунт п'ятьох моряків, які пошкодили його радіоапарат та втекли з корабля. Англійських моряків привезли до Бремену. Їх покищо не арештували й опікуються ними, але чекають на вістку від британських морських властей.

ПЕРЕД ВИПУСКОМ ДЖЕМІНІ 11

У Кейп Кеннеді відбувається підготова до лету Джеміні 11, старт якого призначений на 7 вересня 1966 року і залогу якого становитимуть астронавти Чарлз Конрад та Ричард Ґордон. На фото: завантаження космічного корабля Джеміні 11 на велетенський транспортовий літак в Ст. Луїс для перевезення до Кейп Кеннеді.

Емеритований полковник з Пентаґону заарештований за шпигунство для Совєтів

Вашингтон. — Директор Федерального Бюра Інвестиґацій Едґар Гувер повідомив про арешт тепер уже емеритованого полковника Вільяма Генрі Велена, обвинуваченого в змові з двома урядовцями совєтської амбасади щодо шпигунства в користь Совєтського Союзу ще тоді, як полк. Велен займав відповідальний пост в бюрі Об'єднаних Шефів Штабу в Пентаґоні. В обвинуваченні не сказано, чи полк. Велен передав большевикам будь-які таємні інформації, але стверджено, що він прийняв від них заплату в сумі $5,500. В обвинуваченні названо совєтських „дипломатів" полк. Серґея Едемского та Михаїла Шумаєва як тих, з якими полк. Велен був у змові та з якими зустрічався і від яких одержав гроші. Цієї шпигунської змови полк. Велен мав допуститися під час своєї служби в Пентаґоні від грудня 1959 до березня 1961 рр. В обвинуваченні сказано, що змовники змовлялися здобути для Совєтів таємні інформації відносно атомової зброї, ракет, військових плянів для оборони Европи, передбачування військових спроможностей, розвідчих інформацій та їх оцінки, плянів американсько відплатної акції та плянів щодо розташування і пересування військ. Згідно з обвинуваченням, полк. Велен в грудні 1959-го року зустрів полк. Едемского, який тоді виконував функції військового аташе при совєтській амбасаді у Вашинґтоні, в одному закупочному осередку в Александрії у Вірджінії, де полк. Велен мешкає. Того самого місяця вони зустрілися вдруге вже в приявності Михаїла Шумаєва, який користувався псевдонімом „Майк" і був першим секретарем совєтської амбасади. Полк. Едемський вернувся до Совєтського Союзу в 1960-му році, а полк. Велен, який має тепер 51 рік життя; пішов на емеритуру в 1961-му році „через фізичне недомагання", але погодився, що він організуватиме постачання таємних інформацій для „Майка", здобуваючи їх за посередництвом інших урядовців у Пентаґоні. Зв'язок полк. Велена з „Майком" продовжувався до 1963-го року, коли також „Майк" вернувся до Совєтського Союзу. Полк. Велен має за собою досить багату кар'єру військової служби в Европі, Азії і ЗДА. В повідомленні згадується, що полк. Велен хворіє на серце та що його, після арешту, випущено на волю за кавцією в сумі $15,000. Якщоб видвигнені проти нього обвинувачення були потверджені й доказані в суді, йому грозить кара смерти. У зв'язку з арештом полк. Велина пригадують голосну в 1963-му році шпигунську аферу шведського полковника Стіґа Веннерстрома, який був урядовцем шведського міністерства оборони та від 1946-го року виконував шпигунську службу для Москви, передаючи їй важливі таємні інформації не тільки щодо оборонних плянів і заходів своєї країни, але й НАТО та „інших країн", між якими названо й Америку. Полк. Веннерстрома засуджено на деґрадацію, $98.000 гривни та досмертне ув'язнення.

З'їзд Товариства Українських Інженерів відбувся у Ґлен Спей, Н. Й.

Ґлен Спей (І. Д.) — 18-19 червня ц. р. тут на оселі „Верховина" відбувся З'їзд Т-ва Українських Інженерів Америки. В З'їзді брали участь члени Головної Управи та голови й члени Відділів Ню Йорку, Філядельфії та Сиракюз. Пленарне засідання відкрив і проводив ним голова ТУІА д-р П. Грицак. Присутні голови Відділів склали звіти з праці за минулий рік, а Відділи з Бофало і Дітройту прислали звіти письмові. Приєднання нових членів, активізація праці та збирання членських вкладок (в більших Відділах) являються основними проблемами Відділів. Майже всі висловилися за тіснішою співпрацею з Централею в Ню Йорку. Голова Централі коротенько познайомив присутніх з напрямними праці, підкресливши інтенсивні заходи в напрямі співпраці з Відділами. З цією метою Головна Управа зробила проєкт змін до статуту Т-ва. В біжучих справах дискусії велися довкруги приготування до відзначення 20-річного Ювілею ТУІА, репрезентації в УККА, справ допомогової акції та інші.

Після пленарних нарад відбувся бенкет. Під час бенкету поет Є. Маланюк подав надзвичайно цікаві відомості про В. Сосюру та В. Симоненка. День 18 червня закінчився веселими розвагами з виступами інженерів Л. Яцкевича, В. Шарка та відомого квартету „Каравана" і забавою з танцями. Присутніх на З'їзді було коло 60 членів Т-ва і стільки ж їхніх рідних, приятелів та знайомих.

ПРЕЗИДЕНТ ПЕРЕДБАЧАЄ МОЖЛИВІСТЬ ДОВГОЇ ВІЙНИ У В'ЄТНАМІ

Вашингтон. — Президент Джансон заявив, що він не всилі відповісти, як довго триватиме війна у В'єтнамі, бо це залежить від Північного В'єтнаму: коли той продовжуватиме свою агресію проти Південного В'єтнаму — тоді війна може тривати ще довго, коли ж Північний В'єтнам прийшов би до слушного висновку, що він не може підкорити собі силою Південний В'єтнам і тому погодиться на мирову конференцію, то тамошня війна буде негайно закінчена. Президент склав цю й інші заяви у своїй промові до Ради Американських колишніх вихованців (алюмніїв) у Вайт Сулфур Спрінґс у Вест Вірджінії 12 липня ц.р. Президент мав замір особисто полетіти туди, але перешкодила цьому погана погода і він передав свою промову телефонічно; вона була теж передана на телевізію. У тій своїй довгій промові Президент вказав спершу на благодатні користі від освіти й виховання та на щораз більший поступ людства в напрямку до здобування вищих вартостей культури й вищого життьового стандарту. Однак більшу частину своєї промови Президент присвятив Азії, ствердивши, що з кожних 5-ох людей у світі живе тепер в Азії три і що азійські комуністи стали тепер тіснє центральною силою, яка вважає, що можна осягнути комуністичні цілі силою і насильством. Президент ще раз повторив підстави американської політики у В'єтнамі, яка змагає тільки до відкинення комуністичної агресії проти Південного В'єтнаму, але не має на цілі знищення Північного В'єтнаму, зміни тамошнього режиму, встановлення у В'єтнамі тривких військових баз ані взагалі не хоче ніяких територіяльних здобутків для Америки. Президент вказав на поступ в Азії, в різних країнах і на різних ділянках, при чому назвав за іменем порозуміння між Південною Кореєю і Японією, покращання взаємин між Пакістаном і Індією, відворот від комунізму в Індонезії, створення 9-ма азійськими державами спільної реґіональної організації, економічне відродження в Японії, реалізування Азійського Банку для Розвитку з капіталом 1 більйона долярів та — невдачу комуно-китайської агресивної політики. На адресу Комуністичного Китаю Президент заявив у примирливому тоні, що між азійськими комуністичними й некомуністичними країнами повинно прийти до злагоди в ім'я спільних інтересів та що Америка не має нічого проти покращання взаємин з Комуністичним Китаєм. Тут Президент пригадав, що американський Уряд погодився давати візи до Комуністичного Китаю професорам, купцям і журналістам, але комуно-китайський уряд цю суґестію відкинув. Президент навів цілу низку найповажніших арґументів противників в'єтнамської політики Уряду, але ствердив, що всі ті арґументи виявились неслушними з уваги на значення Азії для світового миру і для безпеки ЗДА і що тому Америка виконає своє союзницьке зобов'язання у Південному В'єтнамі, поки комуністичні агресори не зрозуміють, що вони не всилі осягнути силою свою ціль.

Комунокитайський „ідеолог" переводить чистку партійного апарату

Гонґ Конґ. — Член По-та, недавній редактор комуно-китайського ідеологічного журналу „Гунґ Чі", став шефом пропаганди в Центральному Комітеті китайської компартії і в цьому характері він переводить чистку партійного й державного апарату від усіх, що стали в очах його і партсекретаріяту неблагонадійними. Чен По-та здобув своє теперішнє становище також після того, як його попередника викинули за „антипартійну лінію". Тао був директором політдепартаменту, цебто головним політкомом 4-ої китайської армії, якою командував Лін Піяо, теперішній військовий міністер. Лін Піяо потягав його теж за собою на всіх вищих становищах, що їх займав ступнево в своїй кар'єрі, аж поки Лін По-та сам не здобув собі сумну славу, як палкий звеличник ославленоого „великого кроку вперед" — цебто того господарського експерименту Мао Тсе-тунґа з комунами, який загрозив банкрутцтвом цілій економіці в Китаї. Комуни відкликано, але Лін По-та здобув собі довір'я в Мао Тсе-тунґа, як непохитний доктринер.

У Греції забороняють прокомуністичну організацію молоді

Атени. — Грецький уряд рішив поставити поза законом організацію молоді імени Лямбракіса: її названо так у честь парляментарного посла Ґреґора Лямбракіса, який згинув під час кривавих вуличних авантур в Сальоніках у 1963-му році. Керівні впливи у тій організації захопили комуністи і їх поплентачі, а комуністична партія у Греції заборонена від часу тамошньої — комуністами спричиненої громадянської війни. Тому, що уряд Стефаноса Стефанопульоса не має в парляменті поважної тривкої більшости, він рішив зголосити у цій справі окремий законопроєкт у парляменті. Безпосередньою причиною стали поважні заворушення, що вибухли в останніх днях в північній Греції, недалеко Сальонік, на тлі невдоволення селян обниженням державних субвенцій хліборобам. У тих заворушеннях було ранених 80 поліціянтів і 40 цивільних осіб. Слідство виявило, що ті заворушення були затіяні і керовані саме тією молодечою організацією. Між арештованими на місці заворушень 128 особами було багато замісцевих комуністів, не хліборобів. Тому, що опозиція проти уряду Стефанопульоса застерігається, що вона не має з комуністами нічого спільного, то ствердження комуністичної руки в отих останніх заворушеннях та поставлення поза законом організації Лямбракіса скріпить уряд.

„СВОБОДА" НЕ ПОЯВИТЬСЯ ЦІЄЇ І НАСТУПНОЇ СУБОТИ

З уваги на необхідність деякого ремонту, „Свобода" з датою субот 16-го і 23-го липня не появиться, натомість четвергові видання щоденника появляться в збільшеному об'ємі, а англомовний „Український Тижневик" буде друкований цього і наступного тижня разом із п'ятницевим виданням щоденника. В наступний четвер, 21-го липня, „Свобода" матиме перше видання свого відновленого літературно-мистецького додатку.

Д-р Роман Верес обраний на голову ТУБА

Представники Товариства Українських Бібліотекарів на відвідинах в УНС і „Свободі". У вівторок, 12-го липня, представники ТУБА відвідали Головну Канцелярію УНС і приміщення „Свободи", живо інтересуючись працею, станом і плянами цих установ. На фото (зліва) стоять: мґр П. Баб'як з Колорадського університету, д-р Олександер Соколишин, якому УНС і „Свобода" завдячують ці відвідини, ред. Богдан Кравців, д-р Василь Луців з Пенсильвенійського стейтового університету, гол. предсідник УНС Йосип Лисогір, заступник голови ТУБА мґр Дмитро Штогрин з Іллинойського університету та мґр М. Палій із Канзаського університету.

Ню Йорк. (Ол. С.) — З нагоди Річної Конференції Асоціяції Американських Бібліотекарів, на яку прибули і українські бібліотекарі, відбулися тут 11-го липня ц. р. в малій залі Українського Народного Дому Загальні Збори Товариства Українських Бібліотекарів Америки (ТУБА). Відкрив їх місто-голова мґр Дм. Штогрин привітом понад 20-ти присутніх українських бібліотекарів з цілої Америки та поданням порядку нарад, який був розісланий всім нашим бібліотекарям. До Президії на голову зборів обрано професора бібліотекознавства та голову слов'янської підсекції Асоціяції Американських Бібліотекарів д-ра Б. Винара, а на секретаря мґр Івана Кобасу з Колюмбійського Університету в Ню Йорку. Збори привітав від Відділу УККА в Ню Йорку д-р Ол. Соколишин, від УВАН проф. Вол. Міяковський, від Українського Католицького Університету в Римі проф. Мик. Чубатий, від Гол. Управи СУМА мґр Ів. Кобаса, від Тов. Українських Істориків д-р Любомир Винар, а від шкільного журналу „Життя і Школа" її редактор д-р Василь Луців. Мґр Дм. Штогрин прочитав протокол останніх Загальних Зборів, що відбулися 16-го грудня 1963 р. в Шикаґо, який принято без змін. Він теж склав звіт про діяльність товариства та прочитав звіт голови ТУБА д-ра Р. Вереса, який не міг взяти участи в зборах.

Збори привітали появу за редакцією мґр Дм. Штогрина бібліографії Каталогу Видань Української Академії Наук з 1918-1930 років, фірмованої ТУБА та виданої коштом самого редактора. Касовий звіт виказав в касі лише 15.39 дол., бо крім видатків на видання Бюлетеня і обіжників ТУБА та кореспонденції, надходження від членства приходили дуже повільно і тому великої діяльности не можна було плянувати. Від управи ТУБА мґр Дм. Штогрин подякував 26-ій Конвенції УНС-у за уділення дотації у висоті 100 дол. для Українського Бібліографічного Центру. За Контрольну Комісію звітував д-р Андрій Турчин, який поставив внесок на уділення абсолюторії уступаючій Управі, що збори приняли. В дискусії взяли участь д-р Любомир Винар, д-р Василь Луців, д-р Богдан Винар, мґр М. Палій з Кензас, мґр Р. Ільницький, мґр І. Рожанківська, д-р А. Турчин, мґр Дм. Колесник з Іллинойського Університету, д-р Соколишин, о. д-р В. Рудницький, мґр Дм. Штогрин, д-р Е. Перейма і інші. Зміну статута доручено до 3-ох місяців опрацювати обраній зборами Статутовій Комісії в складі: д-р Олександер Соколишин, д-р А. Турчин та д-р Е. Перейма. Відносно справи створення Українського Бібліографічного Довідкового Центру *(Закінчення на стор. 5-ій)*

Бостон і околиця влаштовують 50-доляровий бенкет на фонд УКУніверситету в Римі

Бостон. С. Н.Й.) — Тут за ініціятивою д-ра Івана Дідюка скликано і створено Український Громадський Комітет, обов'язком якого є влаштувати 50-доляровий бенкет в честь Верховного Архиєпископа Української Католицької Церкви Кардинала Йосифа Сліпого, а дохід з бенкету призначити на будову Українського Університету в Римі.

До Комітету увійшли: голова: д-р Іван Дідюк, до помочі якому обрано адвоката панну Анну Чопик, головну радну Українського Народного Союзу, секретар — проф. д-р Роман Миколаєвич, секретар англійської мови — пані Дороти Вайдлер; скарбник: інж. Богдан Смолинський. Члени Комітету: інж. Сергій Захарук, інж. Станислав Берегулька, інж. Конрад Гусак, інж. Роман Свистун, мґр Роман Федорів, Орест Щудлюк, Стефан Дацко й Іван Байдлер.

Комітет намітив початковий плян праці: найперше придбати якнайбільше учасників, — Мінімальний вступ на бенкет 50 долярів, а хто зложить більше — буде гостем-добродієм. 50 долярів від подружньої пари, одинаки і нежонаті також по 50 дол. Церковні і світські організації і товариства платять по 50 дол. і можуть вислати одного представника. Хто зложить менше як 50 долярів, буде поміщений на списку жертводавців, але участи в бенкеті не буде брати.

Комітет звертається з гарячою просьбою до всіх священиків Бостону і околиці, до всіх церковних і світських організацій допомогти в цім великім ділі і старатись, щоби всі як один були присутні на бенкеті.

До сьогодні на бенкет зголосились: о. Еміліян Шараневич, інж. Сергій Захарук, Орест Щудлюк, адвокат Анна Чопик, Степан Дацко, д-р Іван Дідюк, інж. Станислав Берегулька, інж. Конрад Гусак, інж. Роман Свистун, мґр Роман Федорів, інж. Богдан Смолинський, проф. Матвій Мелешко, Іван Вайдлер, Володимир Оленяк, Андрій Чепига, Володимир Смолинсьга, Володимир Смоливсь-Розалія Оліскі, Семен Оліскі, Михайло Гриценко.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid ot the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Передплата: На рік $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. В Джерзі Ситі і закордоном: На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. Для членів УНСоюзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Чеки і money orders виставляти на: "Svoboda".

Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

До чиєму боці Москва

Коли загострився спір між Москвою і Пейпінґом, комуно-китайська пропаґанда одверто почала закидати совєтським володарям, що вони злигуються з „американськими імперіялістами" з метою оточити й ізолювати Китай. Це твердження китайських комуністів у великій мірі підтримало західні теорії про „жовту небезпеку", яка зросла з постанням китайської атомової зброї й загрожує однаково Америці й усьому Заходові, як Совєтському Союзові, та якій, послідовно, мусять протиставитись „імперіялісти" — разом із Совєтським Союзом. Трохи ця теорія покривається з концепцією „співіснування держав із різними суспільно-економічними системами", бо вона вбачає в СССР передусім великодержаву з своїми інтересами, а не лідера комуністичного світу й реалізатора комуністичних ідей. Ще більше та теорія знайшла віддзеркалення у політиці французького президента де Голля, який просто вбачає в СССР „нову Росію" та не бачить перешкоди в комуністичному устрої СССР, щоб СССР не міг належати до „Европи від Атлантику по Урал".

Чи СССР буде дбати тільки про російські імперіяльні інтереси, чи одночасно активно розпалюватиме комуністичну світову революцію — це одна з найбільших проблем сучасного світу. Пригадаймо, що президент Кеннеді поїхав був до Відня на зустріч з Хрущовим у тому переконанні, що йому вдасться переконати Хрущова, щоб той перестав ширити фермент у світі по лінії заповітів Маркса-Леніна. Кеннеді зазнав повної невдачі, бо Хрущов твердо заявив, що СССР не відмовиться від підтримування „визвольних воєн", себто — підривно-революційних комуністичних диверсій.

Декларація СССР і його 6-ох европейських сателітів з 7 липня ц. р., проголошена на збіговищі комуністичних лідерів у Букарешті з лайками й погрозами проти Америки та заповіддю, що вони готові вислати на в'єтнамський фронт своїх „добровільців" — все ще йде по лінії того хрущовського становища. Вона все ще прийнята під кутом потребиліцитуватись з китайськими комуністичними догматистами, ото ж не має на увазі державницьких інтересів „нової Росії", а „правильну інтерпретацію заповітів Макса-Леніна". Однак західні коментатори мають теж логічні підстави ставитись легковажно до такої совєтської погрози й уважати її тільки за пропаґандивний блеф. Бо хоч Москві напевне залежить на тому, щоб ЗДА скомпромітувались у В'єтнамі, проте водночас у Москві також здають собі справу, що вигра комуністів у В'єтнамі принесе куди більшу користь комуністичному Китаєві, як „новій Росії". І тому совєтські „добровільці" насправді витягали б китайські каштани з в'єтнамського вогню та діяли б на скріплення морально-політичної і мілітарної сили — Китаю.

Тим часом — кожний великий і сильний Китай, без уваги на тамошній устрій та офіційну ідеологію, мусить бути загрозою для тієї імперіяльної Росії, яка заволоділа Північною Азією, використавши слабість Китаю. Москва побивається за право участи в усіх азійсько-африканських конференціях, з того титулу, що вона також азійська держава, — Пейпінґ постійно противиться цьому, вважаючи, що азійські посілості Москви — здобуті в безправних і анахронічних договорах, що вимагають ревізії. Одверто нема ще совєтсько-китайського територіяльного конфлікту. Але, рахуючись з його можливістю, чи — кажуть деякі публіцисти — неминучістю — Совєти відтягли з-посеред своїх 20-ох дивізій у Східній Німеччині п'ять і вислали їх — на Далекий Схід.

Це страшенне складні проблеми, які розв'язуються впродовж десятиріч. Комуністична Москва не менше вразлива, як був царський Петербург на кожний найменший натяк про можливість зменшення розпухлої імперіялістичними війнами „старої" чи „нової" Росії, не кажучи вже про загрозу її розпаду. В рр. 1917-21 і 1939-45 російський аґресивний націоналізм скористав на комуністичному аґресивному месіянізмові. Сьогодні ніхто не всилі передбачити, чи ці дві потуги далі йтимуть паралельно, чи одна поступиться другій. Тойнбі вірить в еволюцію комунізму, де Голль, погоджуючись на теперішній статус кво в Европі й Азії, вірить, що „нова Росія" поскромнішає. Все це щойно теорії і концепції і щойно розвиток подій виправдає котрусь із цих теорій.

Лев Шанковський

ПОЛІТИКА „ЗЛИТТЯ" І ВАШИНҐТОН

III

Здасться не буде в тому найменшого упередження, коли скажемо, що офіційний Вашинґтон, у питанні „злиття" підсовєтських націй, дає Москві бажану підтримку. Кожному відомо, що закордонну політику веде Державний Департамент і для нікого, що обзнайомлений з відносинами в ньому, не є таємницею, що русофільські елементи мають у ньому поважний вплив, без огляду на те, яка з американських партій керує державою. До речі, русофільська індоктринація Державного Департаменту є вже, якоюсь мірою, традицією.

У цій країні русофільство має політичний і культурний характер. Люблять російську літературу, музику, балет і т. д. пересадно, зі шкодою для любови літератури, музики, балету французького, англійського, німецького чи навіть американського. Засадничо, проти цього культурного русофільства застережень мати не можна, хіба проти викривлювань цих почуттів. Політично люблять Росію тому, що вона є великою потугою, великопростірним господарством, завдатком на всесвітній уряд чи що.

Покохавши „великопростірну" Росію, не залишається багато місця на любов до тих, що знайшлись в лабетах московського колоніялізму. В таких обставинах всякі „націоналізми" не ложуть рахувати на будь - яку активну підтримку.

Для ілюстрації наших тверджень бажаємо навести декілька висловлювань чільних осіб з Державного Департаменту, людей, що рішають, якою має бути американська закордонна політика. Ми не називаємо прізвищ окремих осіб, бо не знаємо, чи їхні висловлювання були зроблені „для запису" чи „для інформації". А втім, — це не важно; важна суть їхніх висловлювань і тут справді: „номіна сунт одіоза".

Ось маленька вибірка дослівних цитат:

1. Московський большевизм є осоружний для наших понять, але ми не можемо закрити очі на факт, що він є чинником ладу й порядку на одній шостій земної кулі. Якщо б його не стало, всі ці „націонали" (тобто немосковські національності) скочили б собі до горла і війна всіх проти всіх призвела б тільки цей обшир до комплетної політичної й еконолічної руїни.

Наша репліка: Це є відприск теорії про „балканізацію". Вчений автор забув тільки сказати, наскільки самі великі потуги, у власних національних інтересах, причинялися до „балканізації" на Балканах.

2. У всіх немосковських країнах Східньої Европи живе значна кількість „росіян". Чи мільйони цих людей слід видати на поталу „войовничим націоналізмам" немосковських народів?

Наша репліка: Автор, очевидно, гадає, що видання немосквинів на поталу войовничому націоналізмові й шовінізмові „росіян" є більше „гуманне".

3. Немає найменшого історичного доказу, що український народ будь - коли бажав відділитися (сепаруватися) від Росії.

Наша репліка: Гостре сичання звука „є", в слові „сепаратизм" ріже вухо слухача цього твердження, почутого від достойника держави, яка постала через „сепаратизм".

4. Немає найменшого доказу, що під сучасну пору, існує в Україні український визвольний рух.

Репліки немає! Коли її дати, почуєте: „Наші джерела не потверджують поданих вами фактів".

5. В сучасній порі, не дроблення великопростірних організмів на дрібні, економічно невистачальні й нежиттєздатні одиниці є наказом хвилини, але комасація існуючих національних організмів у великопростірні об'єднання.

Наша репліка: Про об'єднання чи роз'єднання повинні рішати самі заінтересовані національні організми.

Думаємо, що цитат досить. Висловлювання ці були публічні і їх чули заінтересовані люди. Чула їх також Москва, при чому ми нічого не знаємо про діялоги, які ведуться дипломатичними каналами. Їх сенс можна відгадати, знаючи колишню заяву Діна Раска про „Україну й Вірменію як невід'ємні частини історичного цілого, що ним є Совєтський Союз". Пізніші „вияснення" та „спростовування" справи не зміняють.

Крім цієї офіційної, існує ще в ЗДА інша політика, молитви за Україну в Сенаті та Палаті Репрезентантів, проклямації „Українських днів" губернаторами і мейорами міст, вивішування українських прапорів 22 січня, святкування „Тижня поневолених націй" і записані цілі сторінки Конґресового рекорду. І ми знаємо, як дуже Москва денервується й іритується проявами цієї політики. Чи може вона вітрить в „нечисту" гру збоку ЗДА? У кожному разі, і цієї політики недоцінювати не можна з двох причин: 1) Вона, якоюсь мірою, сповільнює проведення терористичних засобів у політиці „злиття"; 2) Збирає багатющий матеріял для можливої зміни американської політики в майбутньому.

Сповільнення застосування терористичних засобів є наслідком очевидним. Москва є чула на публічну опінію світу, що й виявилося, наприклад, у трактуванні нею справи Івана Світличного й Івана Дзюби. Москва є чула теж на власну публічну опінію, й тому її ірітація з приводу святкувань 22 січня. Вістки про нього продістаються численними каналами на рідні землі й підтримують українців на дусі. Це має теж свій вплив на стосування засобів терору.

Коли йдеться про наше становище до офіційної американської політики, то наше становище повинно враховувати, перш-за-все, реальні можливості впливання на неї. Якби воно не було, українська політична еміґрації і її політичні представництва не ставили собі й не ставлять завдань впливати на американську політику в напрямі активізування її для своїх цілей. Білоґвардійські нарікання на „лаббі" проф. Добрянського у Вашинґтоні не мають підстав у фактах. Українська еміґрація не була і не є „підпалювачем війни", поскільки вона й так від будь-якої сторонньої інтервенції не чекає визволення українського народу. І вона не хоче і не буде повчати американців, що є корисним для їхніх національних інтересів, а що ним не є. Тут навіть наш голос у дискусії — не бажаний.

Але, до одного ця еміґрація має не тільки право, але й обов'язок. Поскільки політика „злиття", як римський божок Янус має два обличчя, з яких одним є обличчя т. Шелепіна, чи як там цей „вождь" органів безпеки називається, ми маємо право й обов'язок заявити, що далекойдучі заяви про підтримку для цілости й неподільности московської колоніяльної імперії можуть заохочувати Москву до ґеноцидних практик над немосковськими народами, до винищування культури й творчої інтелігенції немосковських народів сталінськими методами. Справа Івана Світличного та Івана Дзюби, як теж інші арешти культурних діячів, про які ми навіть точно не знаємо, свідчать, що, під сучасну пору, для українського народу реальна небезпека існує не тільки в формі газових піс-

(Продовження на стор. 3)

ПІДНЯТИЙ НІЖ

В органі Центрального Комітету комсомолу „Комсомольская правда" з 26 травня була надрукована стаття якогось інженера Андрія Короленка з міста Жодіно, Мінської области під назвою „Піднятий ніж". Інженер Короленко написав статтю у зв'язку з конференцією на тему „хуліган — це людина в суспільстві" й описав випадок вбивства, що сталось у його місцевості. Ішло про вбивство жінки власним чоловіком. Та проблема в інженера Короленка не у цьому відірваному випадку. Він насвітлює ширшу проблему, прилучуючись до голосів, які вимагають високої кари для злочинців і більш організованої акції для боротьби з хуліґанством. У своїй статті Короленко наводить ще декілька випадків проколення ножем в тій же самій місцевості впродовж несповна одної години. Він просто каже, що за півтора року, коли він мешкає у Жодіно, не було ні одного дня, в якому робітники дістають платні, щоб когось не прокололи ножем.

„Мені, чи кому іншому — пише Короленко — важно бути певним, що на нас сьогодні або завтра не нападе група хуліганів, не потурбує і не поб'є нас просто тому, що в нас не буде кількох копійок, потрібних напасникам на телефон або не буде в мене цигарет для них, бо я не курю, чи теж не захочу пропустити перед собою в чергу, чи вкінці просто не подобається їм моя шапка".

Стаття в органі комсомолу заторкує справу, що стала вже пекучою проблемою в Совєтському Союзі. Вуличні напади щораз частіші і влада не може дати забезпеки перед цими нападами. На статтю Короленка прийшло напевно багато дописей з різних частин великого Совєтського Союзу. В числі тої ж „Комсомольської правди" за 29 червня маємо цілу рубрику під назвою „злочин і гуманізм" і в цій рубриці — нав'язуючи до статті Короленка — різні люди з різних місцевостей пишуть про витівки хуліґанів. Ось, якийсь інженер І. Климов з Харкова описує пригоду в тролейбусі під назвою „Дівчина і хуліган". На очах всіх пасажирів до дівчини підступив шіснадцятирічний юнак і просто вигукнув: „запорю, якщо не підеш зі мною". Дівчина перелякалась. А Климову найцікавіше було обсервувати реакцію пасажирів. На його здивування ніхто й не піднявся на оборону дівчини, навпаки, всі старались робити враження, що не завважили хуліґана. Автор пояснює, що всі пасажири зробили це зі страху. Вони знають, що хуліґана, навіть якщо його й заарештують, скоро випустять, а потім він помститься і за чиюсь справу перемінить людину в каліку на все життя.

Злочинність, головно злочинність серед молоді стала проблемою по всьому світі. Великою проблемою є вона в Совєтському Союзі. Вже від довшого часу на сторінках газет появляються статті з вимогою до уряду посилити боротьбу із злочинністю. Знаємо також з розповідей туристів, що у великих містах вечірні проходи по деяких дільницях просто неможливі. В той час там „урядують" хуліґани. Конференція, ще й під такою вимовною назвою „хуліґан — це людина в суспільстві", вказує на те, якою важливою стала проблема боротьби із злочинами в державі, що стоїть на порозі комуністичного „раю.".

Зрозуміла річ, боротьба із злочинністю конечна. Але вона не тільки в арешті і покаранні. Пошесть хуліґанства має свої глибші причини і її треба лікувати, а не тільки карати. Та лікування не таке просте. Людина в Совєтському Союзі позбавлена тих моральних підстав, що їх утримує в суспільстві релігія і законна справедливість. Сама влада в Совєтському Союзі побудована на насильстві малої групи людей — партійної кліки, що не визнає демократичної контролі суспільства над собою, а свою псевдо - демократію основує на блудному догматичному твердженні: партія — це народ, отже все, що добре для партії, мусить бути добрим для народу. В державі, з таким „правосуддям" чи, радше, беззаконням, важко виховати громадян. І таму неможливо знайти там лік на хворобу хуліґанства.

Т.

Д-р Ол. Марітчак

ПРО КОНЦЕРТОВУ ПОЇЗДКУ КАПЕЛІ БАНДУРИСТІВ

(Інтерв'ю з адміністратором Капелі Петром Гончаренком)

(2)

Питання: З Ваших інформацій виходить, що багато концертів вийшло дефіцитово, чи можна знати, який був загальний недобір і якими засобами тепер думаєте покривати недобір?

Відповідь: Сума недобору ще не устійнена, бо деякі місцевості ще не подали кінцевого розчислення, але вже тепер можна ствердити, що ця сума буде поважна. Уряджуючи цю туру, ми взяли на себе зобов'язання доповнити туру, яку урядив імпресаріо концертами по українських громадах, з тим, щоб з цих концертів заплатити устійнені ґарантії для імпресаріо та роздобути додаткові засоби, бо ґарантія імпресаріо не покриває нам всіх видатків. Вула надія дістати в той спосіб засоби й на покриття давніших боргів, але, на жаль, всі ці надії розвіялися. Наші видатки цим разом були досить високі, бо вся реклама була приготовлена з розчисленням на стягнення переважно чужинців на наші концерти, а така реклама досить коштовна. До того кошти готелів значно піднеслися, а також кошти стягнення та утримання значного числа бандуристів і співаків з-за Дітройту в наслідок труднощів полагодження звільнень з праці для дітройчан. Щоб покрити всі ці кошти, ми мусіли на підставі нашого кошторису дістати близько $8,000 надвишки з концертів по містах з більшими українськими згромадженнями. На жаль, більшість великих міст тої надвишки не дали, а якщо й була надвишка, то переважно по менших містах і загальна сума її не дійшла й до $3,000. Рахунки треба було платити з затягнених позичок в кредитівках Дітройту та з власних засобів окремих бандуристів. Та все ж сподіваємося, що наше патріотичне громадянство допоможе нам і цим разом вийти з заборгування. Ми вже розіслали в цій справі листи на адреси, які маємо, з проханням прислати нам пожертви, а для заохочення підготовляємо контест жертводавців на зразок нагород. Квитків ми висилати не будемо, бо це річ також коштовна, а краще подбаємо за уліпшення й збільшення числа нагород для жертводавців, які будуть розіграні на виписані льоси для всіх жертводавців і платників всіх родів. Такий контест відбудеться при нагоді пікніку Капелі й зустрічі з громадянством в неділю 31-го липня 1966 на оселі „Діброва" недалеко Дітройту. Нагороди для надходящого контесту вже майже приготовлені, це переважно коштовні речі, як бандура концертового типу, цінні образи наших артистів - малярів, між іншим, артист О. Булавицький в часі нашого побуту в Міннеаполісі подарував нам з своєї студії на вибір два найцінніші свої образи, далі друкарські машинки, звукозаписувачі, стереофонографи, далековиди, годинники, коштовніші речі хатнього вжитку тощо. всього поверх тридцяти нагород.

Крім цього ми розгорнули акцію присднування членів-прихильників, які своїми меншими річними вкладками (3, 5 і 10 долярів), чи вищими разовими вплатами (25 дол. і вище) мають допомагати нам фінансово. Щороку ми випускаємо серію пропагандивних марок з ціллю популяризації якоїсь ідеї чи визначних особистостей з нагоди роковин. Ось ті джерела, з яких ми маємо на увазі черпати засоби, щоб покрити недобір.

Питання: Чи можна знати про перспективи Капелі на майбутнє?

Відповідь: Є вигляди на те, що Капелею заопікується інший імпресаріо, артист нашого покійного, який тепер перебирає бюро. В часі концерту в Шикаґо ми мали з ним розмову, він вперше слухав Капелю і сказав, що ніколи не мав уяви про існування такої мистецької сили, як Капеля, а коли тепер її послухав, то, лише заради одної Капелі готовий перебрати концертове підприємство, про що раніше він думав лише між іншим. Нам найбільше відповідає співпраця саме з таким концертовим бюром, яке висилає Капелю по університетах, де вона найуспішніше може виконувати свою місійну функцію. Існує й інша можливість, про яку вже згадувалося на сторінках преси, це, щоб УККА долучив Капелю до своїх заходів пропаганди української справи. Можна запевнити, що громадянство одобрило б та щедро підтримувало б УККА матеріяльно, бо це є власне думка всього громадянства. УККА має штат і до сотні добре організованих відділів, які могли б підготовляти концерти по громадах на широку скалю. Коли ще долучити Канаду та використати можливість випродування концертів по уніфонди, то без труднощів можна затруднити Капелю протягом всього сезону, а в несезоновий час користати з державної допомоги по безробіттю, коли Капеля мала б змогу підготовляти нову програму. Успіх такої акції був би величезний, бо ніщо не може зробити того, що жива пісня з уст бандуристів до соток тисяч чужинців щоденно. Треба мати на увазі, що Капеля в такім випадку була б також одним з найбільше успішних протиасиміляційних засобів у руках УККА, бо постійно служила б для нашої громади, а головне для молоді. Та коли Капеля й далі лишиться осамітненою, то не буде іншої ради, як обмежуватися періодичними короткотерміновими виїздами і кожного разу потім поборювати матеріяльні труднощі, як було й до сього часу, і то так довго, як вистачить терпіння в самих бандуристів, які вже досить стратили матеріяльно, лишаючи щоразу працю. —

— * —

На тому закінчено інтерв'ю з п. Гончаренком з увагою що наше громадянство прийме до відома пляни та суґестії на майбутнє п. Петра Гончаренка, який цілою душею відданий Капелі. А важлива культурна місія Української Капелі Бандуристів для української спільноти в ЗДА повинна бути загально відома. —

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

ЛУКА ЛУЦІВ

ІВАН ФРАНКО — БОРЕЦЬ ЗА НАЦІОНАЛЬНУ І СОЦІЯЛЬНУ СПРАВЕДЛИВІСТЬ

(32)

Вище було вже сказано, що Франко „не завжди" почував себе солідарним із казьонним соціялізмом російського зразка, тут лише додамо покищо одне речення з Франкової книжечки „Що таке поступ" із 1903-го року, яке вповні заперечує повищу тираду Сидоренка. Франко писав там: „Ні, соціял-демократична „народна держава", коли б навіть було можливе збудувати її, не витворила би раю на землі, а була би в найліпшому разі великою завадою для дійсного поступу!" (І. Франко: „Що таке поступ?", Коломия, 1903, ст. 137-140; цитую за розвідкою: Юрій Лавріненко. Дещо до еволюції світогляду і політичної думки Івана Франка, ст. 137-140).

Стверджуємо, що в сімдесятих і вісімдесятих роках Франко був під впливом М. Драгоманова, що видко не тільки з його публіцистики, але і з його літературних творів, про що буде мова пізніше.

Прихильники Драгоманова не радо згадують про те, що їх учитель був під політичним оглядом москвофілом і не хотів відривати Україну від Росії. М. Мухин пише в своїй статті про це таке: „В своїй у Відні виданій першій еміґраційній брошурі „По вапросу о маларусской літературє" Драгоманов писав такі клясично „вєрноподданнічєскіє" супроти т. зв. всєрассійства заяви, як нижче наведена:

„Що ж торкається так званого малоросійського „козакофільства", стремління відновити гетьманщину, і державного малоросійського сепаратизму, — одним словом „мазепинського українофільства", як висловлюються деякі високопоставлені особи, — то про се може бути мова лише з боку людей або поверхово знайомих з справою, або явно-злонамірених брехунів. Цілком природна і дуже цікавим способом виявлена, років 30-40 тому, ідеалізація козацтва й гетьманщини і стремління надати „державно-правний" історичний характер природному малоруському сепаратизмові, — пам'ятником чого служать „Історія Руссів" Псевдокониського і деякі, хоч зовсім неосновні, твори Шевченка, — тепер річ остаточно пережита усіма освіченими малоросами" (Драгоманов: По вопросу о малорусской литературѣ. Вѣна, 1876, ст. IX — ЛНВ, ст. 354).

Цікава ще думка про Драгоманова автора праці „Україна ірредента", соціял-демократа Юліяна Бачинського: „Я післав скрипт Драгоманову і за якийсь час дістав від нього відповідь. Та се, що я від нього дістав, перейшло всякі мої побоювання. Мене якби окропом обляло. Драгоманов переходив скрипт стрічка за стрічкою, і раз-пораз закидував мені або невірність поданих фактів, або фальшиву інтерпретацію подій, або нелогічність розумування і т.д., що разом склалось на одно, що ціла „Україна іррєдента" — то один великий нонсенс" (ст. 363).

Ми не вирішуємо тут проблеми „Франко — Драгоманов", ми лише заторкуємо її: признаємо, в чому його діяльність була корисна, і в чому вона мала не надто корисний вплив на розвиток українського життя в Галичині і поза нею. Були в Галичині тоді і такі люди, які протиставилися Драгоманову, як це ми бачили вище, але вони були замало активні, не закликали до праці серед народу, як це робили ті, які йшли за Драгомановим.

Хоч Драгоманов не був самостійником — то Іван Франко не відрікся ідеалу самостійности своєї країни і в 1880 році написав свій гимн „Не пора, не пора, не пора" . . ., а в 1883 р. склав відому пісню „Розвивайся ти, високий дубе", в якій поет вже тоді думав про соборну вільну Україну:

Встане славна мати Україна,
Щаслива і вільна,
Від Кубані аж до Сяну-річки
Одна, нероздільна.

А за цю строфу напевно не погладили б по голові її автора теперішні окупанти України, хоч вони відзначають ювілей неживого поета та ставлять йому пам'ятники:

Чи ще ж то ви мало наслужились
Москві і лихові?
Чи ще ж то ви мало наточились
Братерської крови?

Послухаймо, як сам Франко оцінював вплив Драгоманова на себе і на своїх товаришів, із якими брався до праці для народу. Ці слова писав поет після того, як він часто не погоджувався із Драгомановим, який гостро дорікав Франкові за те, що співпрацював із народовцями, бувши співробітником „Зорі", або „Діла" чи „Правди".

Ось що писав Франко про свого вчителя, вже після смерти Драгоманова, в праці під заголовком „Молода Україна" в 1901-му році:

„Статті й листи Драгоманова — то були для значного числа галичан мов удари батога; вони пекли й боліли, часто трапляли невинуватих, бували несправедливі, але завжди змушували до думання, до входження в глибину справи, до обрахунку з власним сумлінням. Непедагогічний у детайлях сей метод був чудово відповідний власне до розбурхання грубошкірої, лінивої та байдужої рутенської натури" (Іван Франко. Вибір із творів, Ню Йорк, 1956, ст. 350).

(Далі буде)

Шикаго, Ілл.

ВШАНУВАННЯ ПАМ'ЯТІ ГОЛ. ОТАМАНА СИМОНА ПЕТЛЮРИ

22-го травня в соборі св. Володимира відправлено урочисту Панахиду, яку відслужив протопресв. о. Федір Білецькию в сослуженні духовенства, виголосивши Воже слово. Співав хор під орудою п. проф. Івана Трухлого. Комбатантські та молодечі організації з прапомолодечі організації прапорами становили почесну варту. На панахиді був присутній Ген. Штабу Ген.-полк. Павло Шандрук в асисті ветеранів визвольних змагань та 2-ої світової війни. Того ж дня в вечірніх годинах в школі Шопена старанням місцевої станиці СУВ-у при співучасті Міжкомбатантського К-ту відбулася Академія - Концерт.

Перед Академією відбулось представлення українських та литовських комбатантських і молодечих організацій. Від литовців були представники ветеранів, їхніх жіночих організацій та студентських пластових організацій зі своїми прапорами.

Представлення організацій прийняв Ген. Штабу ген. - полк. Павло Шандрук в товаристві генерала - професора Стасіса Дірмантаса (б. міністра оборони Литовської Республіки) та інших.

Представники організацій з прапорами ввійшли на залю під удари верблів, уставили свої прапори на сцені при портреті Головного Отамана, а член СУВ-у п. пор. Степан Будний перед посмертною маскою С. Петлюри зложив символічний рапорт і під звуки сурми відбулась хвилина мовчанки, під час якої полк. В. Філонович зложив п'ять червоних рож при посмертній масці як символ п'яти куль, якими був убитий Головний Отаман С. Петлюра.

Академію розпочато відіграванням українського та американського гимнів, співала пані Ліліян Опиханий і грала оркестра СУМА — осередку Павлушкова під диригентурою проф. Мих. Голяна. Оркестра виконала марш „Слава Отаману" та в'язанку пісень, вступне слово по-українськи виголосив інж. Степан Голяш, а по-англійськи панна Галина Довгошия.

Головну промову виголосив ген. - полк. Павло Шандрук.

Після реферату в імені АБН-у привітальне слово сказав представник болгарського народу п. Шаранів.

Потім ансамбль бандуристів місцевого відділу ОДУМ, під проводом Гр. Китастого відіграв „Чусш, брате мій" та „Думу про Петлюру", спеціяльно аранжовану композитором (Гр. Китастий) на хор при акомпаніяменті бандур.

В концертовій частині виступали: пані Ліліян Опиханий, п. Любомир Мацюк, пані Яніна Шална (співачка литовської опери) п. Алгердас Бразіс (член Метрополітен опери), пані Галина Андреадіс та хор „Сурма" під орудою професора Івана Трухлого.

Виконання їх стояло на високім рівні, публіка бурхливими оплесками змушувала співаків до повторення.

Треба тут підкреслити, що литовці (пані Я. Шална та п. А. Бразіс) не пожаліли трудів, співали рівнож в українській мові) „Соловейко" — пані Шалната „Гетьмани" п. Бразіс). За це їм належиться признання.

При фортепіяні були: панна Іта Петкус та професор Василь Шуть. Всі виконавці виступали безплатно, що дас можність дохід з Академії призначити для українських воєнних інвалідів.

29-го травня в церкві св. Миколая відбулась Панахида за спокій душ Героїв, що життя своє положили за волю України, а в годинах вечірніх в домівці „СУМА" старанням „ООЧСУ" відбулось „Свято Героїв", де головним ділом було вшанувати пам'ять Головного Отамана С. Петлюри, як підкреслив головний промовець — проф. Кушнір.

Станиця СУВ-у випустила пропам'ятні коперти з портретом Головного Отамана, пропам'ятні жетони з написом „Пам'яті Головного Отамана". Розповсюджується жетони, надіслані з Парижу.

О. Суховій
секретар станиці СУВ-у

Твин-Ситі, Міннесота

ПЛАСТОВЕ СВЯТО ВЕСНИ

11-го квітня під проводом станичного ст. пл. Мирона Павлишина відбулося на Українській Оселі на Кун-Лейк в Ст. Пол — Міннеаполіс Свято Весни. Хоч цьогорічний червень зімний — соняшна і тепла погода сприяла пластунам. Під вечір урочисто запалала ватра. Молодь, що здала іспит проб, приступила до промоції. Було приємно дивитися на молоді обличчя, що сяяли радістю. Дальшою точкою програми були співи і скечі.

Зі скечами виступили також д-р В. Мінкович і інж. І. Колодницький, що донедавна були станичними на нашому терені. Вони отримали промоцію на своїх становищах і були змушені виїхати з нашого осередку. Д-р В. Мінкович виїхав до Шикаго, де обняв професуру термодинаміки в Іллинойському Університеті, а інж. І. Колодницький до Лос Анджелесу, щоб обняти відповідальну позицію, як спеціяліст в аеронавтиці. Цей від'їзд двох, всеціло-відданих пластовій ідеї, людей відбився болюче на нашій організації. Їх пластова молодь безмірно любила за їх віддану працю, і тому їх останній виступ на ватрі був радісною, але й рівночасно сумною картиною. Радість Свята Весни в цей момент змішалися зі слізьми жалю, бо кожний усвідомлював невіджалувану втрату двох прекрасних працівників у найважнішій ділянці, а саме вихованні нашої молоді. Дуже важлива риса цих молодих професіоналістів, — це уміння запалити молодь до праці, впоїти в неї прямування до досконалости.

Тут хочеться дещо більше про них сказати. Не все наше суспільство оцінило цих наших виховників молоді. Коли заіснувала перерва в праці Пласту на нашому терені, д-р В. Мінкович і інж. І. Колодницький Пласт пореорганізували, надавши йому понадгрупово — партійний характер. Доцільности цієї роботи не могло зрозуміти і підтримати наше, хворе на партійну гризню, громадянство і воно, хоч як це дивно звучить, замість віддати своїх дітей до Пласту, в більшості кинуло її на поталу вулиці. Воно, як це звучить в проєкті резолюції Крайової Ради УККА, пішло на зустріч „загладі українського поселення в цій країні." На жаль, тут наші люди ще не подумали, „щоб включити цілу українську громаду і всі її професійні і соціяльні кола в процес співпраці і допомоги молоді."

Але наші станичні не звертали уваги на наше громадянство, що йшло по лінії найменшого опору відносно асиміляції. Вони працювали і потягнули за собою найбільш прогресивних наших людей. Вони і на новому терені включилися в працю над молоддю. Д-р В. Мінкович вже працює як виховник в Пласті в Шикаго, а інж. І. Колодницький плянує піти його слідами по переїзді на нове місце. На закінчення вони мали прощальне слово. В нім пробивалась віра в ріст Пласту.

Теперішний станичний, ст. пл. М. Павлишин приробіцяв продовжувати працю на високому поземі. Голова Пласт - Прияту, інж. Д. Тарацук подякував попереднім станичним за їх жертвенну працю і радив молоді їх наслідувати. Наймаркантнішими рисами попередніх станичних він вважає прямування до аристократизму, що проявило себе в двох напрямках: здобуття високого професійного стажу і праці для нашого народу на найважливішій під теперішню пору ділянці, а саме молодечій організації — в Пласті.

Пів до 11-ої вечора всі роз'їхались додому. А всім в душі жевріли іскри ватри і кожний з нас виносив постанову: ми мусимо іти слідами наших станичних.

П. О.

Українська студентська демонстрація в Ню Йорку

Головний предсідник УНС і віце-предсідник УККА п. Иосиф Лисогір з групою демонстрантів в обороні свободи І. Світличного й І. Дзюби. Стоять: другий зліва голова Ц п „Зарева" — п. Дорожинський, п. Иосиф Лисогір, президент СУСТА — І Чума. (світлив О. Зінкевич).

11-го червня студентська централя в ЗДА — СУСТА зорганізувала пікетування совєтської місії до Об'єднаних Націй, а вечером відбувся Академічний Вечір, влаштований УАТ-вом „Зарево" під патронатом Об'єднання Українських Письменників „Слово". Вечір був присвячений переслідуваним совєтським режимом українським літературним критикам І. Світличному й І. Дзюбі і на ньому промовляли проф. Грогорій Костюк і ред. О. Зінкевич.

11 червня о год. 2-гій по полудні зібралось біля коледжу Ґантер понад сто українських студентів і молоді, серед яких з'явився голова УНС і віце-президент УККА п. И. Лисогір, який схвально висловився про ініціятиву студенства стати в обороні своїх переслідуваних братів, молодих українських культурних діячів в нашій батьківщині.

Серед учасників пікетування були також відомі студентські діячі — президент СУСТА Ігор Чума, президент Центрального Проводу „Зарева" П. Дорожинський, редактор „Смолоскипа" О. Зінкевич голова КП „Зарева" в ЗДА Б. Римаренко, голова клітини „Зарева" в Ню Йорку Р. Кейс, діяч ТУСМ-у В. Будзяк, поет В. Кейс зі своєю дружиною голова Студ. Громади в Ню Йорку Ю. Кузьма і студіююча молодь Високих Шкіл Ню Йорку.

Демонстранти несли численні гасла, в яких засуджувалось переслідування українських письменників в Україні. В часі пікетування будинок совєтської місії до ОН був сильно хоронений американською поліцією.

Студенти роздавали летючки перехожим, пікетування тривало понад дві години.

На закінчення демонстрації студенти під спів українського національного гимну спалили совєтський червоний прапор, що в присутніх викликало одушевлення.

Після спалення прапору кілька молодих студентів незамітно продістались під самий будинок совєтської місії і обкидали його фляшками з червоною фарбою, яка немов плями крови розбризкалась на стінах будинку.

Поліція, яка не очікувала такого, повороту справи, почала за студентами погоню, їх вкоротці зловила і скованих відставила до тюрми. Протягом кількох хвилин цілий будинок совєтської місії оточила сотня поліцаїв, які заблькували дорогу. Один з поліцаїв заявив кореспондентові „Смолоскипа", що поліція знайшла неподалік від місії торбу зі зробленими бомбами т. зв. Коктейлами Молотова.

Приблизно годину після обкидання місії червоною фарбою, з будинку почали виходити совєтські „дипломати" й урядовці. На обличчі кожного них було видно поденервованість і лють. Кореспондент „Смолоскипа" старався відбути в англійській мові інтерв'ю і з двома з них.

Питання (до совєтського дипломата, який всідав до авта: Чи можете дати мені інтерв'ю?

Відповідь: Ні!

Питання: Що ви можете сказати про цю демонстрацію українських студентів?

Відповідь: Про яку демонстрацію? Я про жадну демонстрацію нічого не знаю.

Питання: Коли ви не бачили демонстрації, то що ви можете сказати про червону фарбу, якою студенти обкидали вашу місію?

Відповідь: Я нічого не бачив і про нічого не чув...

Питання: Чи ви можете підтвердити, чи заперечити арешти вашим урядом українських письменників?

Відповідь: Наш уряд невинних не арештує, ми арештуємо лише злочинців.

На цьому розмова урвалась, а поденервований дипломат поїхав.

Такі самі питання поставлено й іншому совєтському дипломатові і від нього отримано точнісінько такі самі відповіді.

Академічний Вечір „Зарева" присвячений Світличному й Дзюбі

Після закінчення демонстрації під будинком совєтської місії до ОН, частина її учасників, а також і ряд відомих українських культурних діячів і студентської молоді зібрались в Українському Інституті Америки на Академічному Вечорі „Зарева", який влаштовано під патронатом ОУП „Слово", і який був присвячений переслідуваним українським літературним критикам І. Світличному й І. Дзюбі.

Вечір відкрила і ним проводила голова нюйоркської Клітини „Зарева" Раїса Кейс.

Зі вступним словом до присутніх звернувсь голова Об'єднання Українських Письменників „Слово" проф. Григорій Костюк.

Обширну доповідь про творчість І. Світличного й І. Дзюби, виголосив редактор „Смолоскипа" О. Зінкевич.

На закінчення Вечора Богданна Клецор і Аня Процик читали уривки з творів обох переслідуваних критиків.

О. З.

Нюарк, Н. Дж.

ДОПОВІДІ В САМОПОМОЧІ

З рамени Відділу Самопомочі 4-го червня в приміщенні укр. кат. школи при Айві стр. і Сенфорд евню влаштовано інформаційний Вечір, на якому виголошено дві доповіді: адвоката Романа Олесницького з Ню Йорку на тему: „Чому кожний повинен мати упорядковані свої маєткові справи включно зі завіщанням" і місцевого лікаря д-ра Паньчука на тему „Що дає старшим громадянам закон про лікарську опіку (медікер)". На доповіді приявних було поверх 40 осіб. В дискусії на численні запити прелеґенти давали вичерпуючі відповіді. В часі дискусії порушені були численні випадки, в яких наші громадяни, особливо самітні, із-за байдужности та незнання законів спричинили, що їх важко запрацьоване майно пропало або опинилось в чужих руках. За цікаві й вичерпуючі інформації обох прелеґентів, особливо адвоката Романа Олесницького численні приявні щиро дякували... **О. У**

Піклування могилами померлих

Переконливим мірилом культурности народу є піклування могилами й пам'яттю його померлих.

Один із традиційних осередків українського еміграційного національного та культурного життя, місто Мюнхен, де на цвинтарях цього мільйонового міста похоронено багато наших рідних, знайомих та приятелів, а між ними й немало видатних постаттей нашого життя і боротьби, — досі не мав можливости подбати про відповідне оформлення місця їх вічного спочинку. Старанням Головної Управи ЦПУЕН та при співучасті усіх українських організацій та установ пощастило виклопотати перед відповідними міськими чинниками Мюнхену, що на цвинтарі „Вальдфрідгоф" була виділена частина величиною в 100 могил під український цвинтар. На цьому цвинтарі без різниці віровизнання будуть похоронені ті наші земляки, мешканці Мюнхену, які закуплять собі місце.

Для справи будови пам'ятника покликано до життя окремий Комітет при Головній Управі ЦПУЕН, що має подбати про проєкт пам'ятника та про зібрання грошей на його будову. Рішено здійснити цю необхідну та невідкладну вже ідею в можливо найкоротшому часі. Підготовча робота по будові пам'ятника в основному закінчена.

У зв'язку з тим Комітет будови пам'ятника звертається до всіх українців Мюнхену та ближчих околиць, як рівнож до всього українського громадянства за моральною та матеріяльною підтримкою для цього шляхетного діла.

В ближчих тижнях буде переведена між українцями Мюнхену та околиць грошова збірка на будову пам'ятника. Просимо всіх щедро відгукнутись на необхідність фінансового забезпечення будови пам'ятника та створити гідне місце останнього відпочинку для тих земляків, яким доля судила померти у Мюнхені чи бути тут похороненими. Звертаємось до українців в Зах. Німеччині та в інших країнах щедрою пожертвою уможливити Комітетові дійсно репрезентативне оформлення пам'ятника на цвинтарі в Мюнхені, в цьому центрі різних повоєнних еміґрацій.

Не забуваймо за тверду правду: по могилах мертвих судять живих!

Пожертви просимо слати з дописом „Пам'ятник" на адресу:
Zentralvertretung der Ukrainischen Emigranten in Deutschland, Muenchen2, Dachauer Str. 9/II.

Банк конто ч. 2906
CPUEN (Daenkmal)
Bankhaus Otto Dieks
Muenchen 2, Marienplatz 28

Мюнхен, в травні 1966 р.

Головна Управа Центрального Представництва Української Еміграції в Німеччині.

Комітет будови пам'ятника при Головній Управі ЦПУЕН.

родні цілі: на ЗУАДК —

Ню Йорк, Н. Й.

ВЕСНЯНИЙ РАВТ 72-ГО ВІДДІЛУ СУА

Весняний Равт 72 Відділу Союза Українок Америки відбувся 7 травня в залях готелю Амерікана. Всі залі були заповнені публікою.

Господинями були: голова відділу і забавового комітету п. Марія Лисогір, її заступниця п. Розалія Полчі, п. Нетті Савицька та членки 72 відділу.

Серед присутніх ми бачили отця Петра Федорчака — пароха церкви у Фреш Медов, репрезентантів Товариства Ветеранів краєвого командаанта п. Волтера Клавсника та референта Суспільної Опіки п. Степана Шегду. Присутні були також членки інших відділів СУА Ню Йорку, членки Окружної Ради і Головної Управи.

Під час бенкету бувша голова відділу п. Мей Демі представила присутнім п. Марію Лисогір, новообрану голову відділу, яка подякувала присутнім за їхню участь у бенкеті, а членкам відділу за співпрацю. Зокрема подякувано п. І. О. Флисові за його правні поради. З черги п. Р. Полчі представила п. Марію Душник — основницю відділу та окремих гостей-членок інших відділів та Управ СУА.

Вечір пройшов у милій атмосфері. Грала оркестра Джонні Гей, а молодь і старші витанцьовували наперемінну українські народні танки ватусі і традиційні вальси.

Льотерія, організацією якої занялися пані А. Гайда, О. Журавель і Г. Береза, а дохід з якої призначено на Стипендійний Фонд Союзу Українок, Суспільну Опіку Товариства Ветеранів і Січових Стрільців, — доповнила вдалий вечір. Розіграно такі нагороди: мінкову столу, дар хутряної фірми Стефан Коп'єц — виграв п. Боб Доріо — п'ятиденну прогульку до Вашингтону і Віліямсбурґу, дар Аґенції Ковбаснюка — виграла п. М. Терранова, Бруклин, біле мінкове боа, дар Джека Онуфрей - Чарського (хутра) виграв Н. Кох, Бруклин; кіш харчів дар п. Йосифа Ляховича, виграв п. В. Ферранте, Бронкс, — кінець тижня на Союзівці для 2 осіб, дар Союзівки, виграв п. Б. ЛаМарка Інселин, Н. Дж. українські платівки, дар „Арки" виграв п. М. Фольварк, Джамейка, Н. Й.; готівка дол. 25 дар головної управи Товариства Українських Інженерів, виграв п. Т. Дж. Айх, Мідл Вилледж, Н. Й.; тривала завивка, дар Анн'с Парк Вест фризієрського сальону — п. Анни Гливи виграла п. П. Клавсник, Бруклин; державна позика, Бонд вартости дол. 25, дар панства Т. Джусів, — виграла п. П. Джус; державна позика, Бонд вартости дол. 25 дар асекураційної фірми Вол. Цюпи, виграла п. Е. Биковська Кліфтон, Н. Дж.; українські платівки, дар фірми „Сурма", — виграв Д. Л. Тайлор, Ню Йорк; українська кераміка, дар п. Марусі-Дороти Жуковської, — виграв п. К. Гомляк, Бронкс і пляшку шампанського, дар асекураційної фірми Анастазія Г. Броди — виграв п. Р. МкКарті.

Розалія Полчі

Обурн, Н. Й.

ВИСТУП ТАНЦЮВАЛЬНОГО АНСАМБЛЮ „ЧЕРЕМОШ" З РОЧЕСТЕРУ

5. червня українська громада Обурну мала приємність в себе гостити надзвичайно симпатичну та під мистецьким глядом добре вишколену українську танцювальну групу „Черемош" Рочестеру.

Не збираємося робити фахової аналізи поодиноких танків, бо це належить до фахових знавців українського народного танкового мистецтва, одначе, судячи з погляду звичайного глядача, а сьогоднішний глядач є вибагливий, мусимо ствердити, що кожний танок названого ансамблю мав свій зміст, свою завершену цілість, чого ми не бачили в багатьох українських танцювальних гуртках. Рочестерська громада може бути тільки горда, що має в себе таку людину, яким є маловідомий балетмайстер п. Ярослав Кужіль. Мабуть жадний ансамбль, який будь-коли відвідував нашу громаду в Обурні, не отримував стільки оплесків, як рочестерські танцюристи.

Не буде пересадно, коли скажемо, що при вишліфуванню деяких танків, і підтягненню поодиноких танцюристів, рочестерський танцювальний ансамбль „Черемош", який начислює понад п'ятдесять танцюристів, може виступати у найбільших залях країни.

Такі танки, як: „Ой лопнув обруч", „Верховина", „Аркан", „Гопак", „Запорожець" та інші, — були танками високої мистецької вартости.

Ми хочемо побажати нашим гостям з Рочестеру, щоб вони ще більше працювали над собою, ще краще удосконалювали український народний танок, і несли його гордо поміж своїми, а також і чужинцями, бо лише ділами ми можемо доказати, хто ми, чого ми прагнемо, до чого змагаємо.

А. Рочий
секретар відділу УККА

Українські жінки на Ювілейній Конвенції Загальної Федерації Жіночих Клюбів в Шикаго

УКРАЇНСЬКІ ЖІНКИ З СЕНАТОРОМ ГРУСКОЮ

На Конвенції Загальної Федерації Жіночих Клюбів з приводу 75-річчя ювілею цієї жіночої організації українські делеґатки на цю Конвенцію в Шикаго сфотографувалися з сенатором із Небраски Романом Груском. На світлині зліва направо. Пані Олена Лотоцька — делеґатка СФУЖО, сенатор Роман Груска, пані Мері Душник, — делеґатка Союзу Українок Америки, і пані Анастазія Вокер — делеґатка з Мишиґенського Жіночого Клюбу

6 до 10 червня 1966 року відбулася в Шикаго 75-літня ювілейна конвенція Загальної Федерації Жіночих Клюбів, яка має 11 і пів мільйонів членів, зорганізованих в 16,000 клюбах в 55 державах світу. Між 2,100 голосуючими делеґатками (всіх зареєстрованих було 2,600) з Америки та 2 інших країн світу були українські делеґатки з Америки й Канади.

П-ні Олена Лотоцька була делеґаткою Світової Федерації Українських Жіночих Організацій (СФУЖО), яка недавно була принята до Міжнародних Клюбів Загальної Федерації Жіночих Клюбів. П-ні Марія Душник, заступниця головного предсідника Українського Народного Союзу, представляла „Союз Українок Америки" (СУА), що є рівнож краєвим членом Загальної Федерації. Іншою делеґаткою СУА була п-ні Софія Крупка, що представляла 22-ий Від. СУА з Шикаго. й її заступниця, п-ні Анна Васильовська. П-ні Анастазія Вокер була делеґаткою Мишиґенського Жіночого Клюбу Ревю. Крім того, СФУЖО мала ще свою обсерваторку в особі п-и Ірени Малицької з Торонта, що була кореспонденткою Української Радієвої Програми п. Шарвана в Боффало, Н. И. Присутньою на конвенції була п-ні Люба Шандра з Шикаго, що співпрацювала з українськими делеґатками.

Одним з найвизначніших моментів конвенції було відслонення проєкту 5-центовї марки, яку випускає американський уряд 12-го вересня 1966 року знагоди „75ліття Служби для Свободи й Розвитку" Загальної Федерації Жіночих Клюбів. Сенатор Роман Груска з Небркски, що був одним з почесних промовців на конвенції, заявив, що на інтервенцію п-ні Маргарети Гейзбрук, голови Загальної Федерації, також з Небраски. Він допомагав в заходах над виданням спеціяльної марки, й ці заходи тривали понад три роки.

Під час представлення делеґаток краєвих організацій першого дня конвенції, п-ні Гейзбрук представила п-ню Душник як делеґатку ЗДА, представницю з тих організацій, з якими мої зв'язки є високо цінені," говорила голова Загальної Федерації. П-і Гейзбрук також сказала 2.000 делеґаткам, що п-ні Душник була вибрана недавно в Шикаго заступницею голови найбільшої української організації.

Під час обіду Міжнародних Клюбів, з участю делеґаток 22-ох країн, включаючи Філіпінські острови, Грецію, Німеччину, Китай (Тайван) Велику Британію та інші, п-і Лотоцька здала звіт з діяльности СФУЗО, яка об'єднує 14 українських жіночих організацій в 10 державах світу. Говорячи про історію та завдання СФУЗО, п-і Лотоцька твердила, що „СФУЗО також говорить в імені мільйонів українських жінок в Україні, які є позбавлені права організувати вільні жіночі організації й піднести голос проти совєтської окупації п-ні Душник одягнено в український народній стрій, та п-і Вокер були представлені учасникам обіду.

Між визначними промовцями на конвенції був б. віце-президент Ричард Ніксон, секретар внутрішніх справ Стюварт Юдол, який приняв нагороду для п-і Линдон Джансон за її програму прикрашення американських міст, сенатори Джеймс О. Істленд і Роман Груска, старшини Морської Піхоти, представники НАСА, й інші.

Разом з китайською делеґаткою та одною американкою, яка жила у В'єтнамі, п-і Душник дала інтерв'ю журналістам численних газет, і також одне інтерв'ю на васьмі для передачі одною австралійською радієвою програмою.

Під час конвенції спеціяльні признання були віддані Загальній Федерації Жіночих Клюбів, головно за працю федерації на полі виховання, шкільництва, міжнародніх справ, здоров'я, поживи, та многогранної праці для поправи громади.

В програму Удосконалення Громади Загальна Федерації вложила дуже багато праці й гроша: будова бібліотек і шпиталів, прикрашення міст, боротьба проти неграмотности та бідноти, мистецькі програми та школи кращого горожанства й міського правління. Між важніщими проєктами Загальної Федерації: це $150,000 площа (цвинтар) для тих, що одержали Конґресову Медалю Почести та архівний будинок при „Фундації Свободи" у Воллей Фордж, Па., 180,000 дол. для КЕР, шпитальний корабель „Надія" та Корейське село для вдів і сиріт в Кореї.

Між резолюціями, принятими на конвенції, була одна, що гостро виступила проти приняття Червоного Китаю в члени Об'єднаних Націй; інші за впровадження молитви в публічних школах, проти страйків середників комунікації та за здорові принципи в американській заграничній політиці, висловлені президентом Айзенгавером в 1953 році.

Під час ювілейного бенкету п-і Джон Вайтгирст запитувала, чому не робиться більше в країні для поборювання комунізму, що безнастанно грозить Америці.

П-і Керолайн Пірс з Мамі, Флорида, була обрана на голову Загальної Федерації Жіночих Клюбів.

Членство в Загальній Федерації Жіночих Клюбів дає можність українським жінкам виступити на міжнародньому форумі, виміняти думки на інформації з пресою та тим чином причинитися до того, що й українська справа стає більше знаною серед американських жінок і серед жіноцтва інших народів світа. *Марія Душник*

Дмитро Прідун

ЧИ Я ГУЦУЛ, ЧИ Я БОЙКО, ЧИ „БАРАБА" ІЗ ПІДГІР'Я?

Ці слова всі жителі Підкарпаття мусять поставити перед собою. Бо ж як?! Коли вдома рано вставали та спішили до своїх зайнять все на південь гляділи на наші горді гори Карпати, оповиті ранньою млою, засніжені, що своїми шпилями досягали неба. І так хотілось заспівати пісню, що її вчили ще у передшкіллю:

У горах Карпатах, ой, там би я жив,
вгору та вдолину, все бим ся дивив...

А гуцул із Верховини відповідав їм, „барабам", на долах:

Бо не тото, брате, гуцул, що погуцулився
Але тото, брате, гуцул, що в горах родився.

Однак ніхто не звертав на цю жартіливу гуцульську пісеньку своєї уваги, бо до гуцулів підгіряни вже давно звикли.

Бо хто ж із нас не бачив возика, запряженого коником - гуцуликом, який цей віз, наладований мішками чорного вугілля до прасування, із якого продавалось його по вулицях міста. Знало жіноцтво цей оклик гуцула продавця: „вугля-вугля" — та спішило до возика, а засмалений на чорно від вугілля гуцул, насипав у торбинки „вугля", ввічливо всміхався та казав: А дайте, паннусю, що ваша ласка. — І жіноцтво давало, бо знало, що „вугля" від гуцула розпалювало залізко до прасування до червоности, не так, як міське, яке скроплене смерділо.

За цими гуцулами їхали тяжкі гуцульські вози, навантажені бунтами ґонтів. Це їхали гуцули - майстри на замовлення, везучи свої ґонти на покриття хат, стоділ та стаєн до „чесних господарів" на доли. — А їхнє покриття дахів, — це, як „пацьорки насилювані на ґердан".

Аж любо було дивитись „на такий ґердан", виложений із гуцульських ґонтів.

Чесно та поважно сходили із Верховини гуцули-майстри Божих Храмів на доли. Вже від св. Юрія приготовлялись вони сходити долів будувати Божий Храм. Це вже на попередньої св. Покрови вони умовились із церковними браттями парохії, із будівельним комітетом, що постановив у своїй громаді побудувати церкву у гуцульському стилі, із трьома банями, як є це в горах Карпатах.

Перейшли на доли, спершу заходили до старої церковці в громаді, слухали набожно божої відправи в неділю, придивлялись, розглядались по цвинтарі, що був довкруги, думали, гадали, а було їх тільки три: старший майстер Гринь, його помічник Юра та молоденький Олекса. По відправі запросили їх церковні браття на обід, гарно вгощались, дякували собі взаємно, а щойно при кінці починав свою „орацію" старший майстер Грин.

Чесні ґазди, чесний старший брате Іване, й всі, Ви, чесні ґаздині. Бог Вам і нам допоможе, і ми збудуємо божий храм у вашому селі, вам і вашим дітям на хвалу. Ми багато не правимо, просимо доставити матеріял, нас трьох під час будови прохарчувати. А там дасте нам, що ваша ласка. І хвалили собі ґазди мудре слово майстра Гриня, дякували йому, та бажали йому божої помочі.

Отак одне із сіл Станиславівщини розпочало будову божого храму. Вже зранку на другий день майстер Гринь поміряв щось своїми кроками - стопами, за ним йшли його два помічники, вбивали дерев'яні кілки там, де майстер сказали, і дивись, вже перед вечером того ж самого дня став зруб церкви у формі хреста.

І робота почалась. Підвода за підводою з сосновим деревом скидають матеріял, майстер Гринь із своїми двома помічниками кладуть стіни церкви „у зруб", храм божий росте. Ціле літо аж до осені тривала така робота. Аж тут, дивись, майстер Гринь із помічниками Олексою та Юрою будуть закладати посвяченого від грому та бурі панотцем парохії, позолоченого хреста на середній бані церкви. Збіглось всеньке село дивитись на цю подію. І тут наймолодший із майстрів Олекса по мотузі видряпався на копулу церковної бані, застромив хрест, прикріпив його міцно, плюнув у свої долоні, і по тім же мотузі зповзав долів із бані по приставленій драбині, та вправно потягнув мотуз із церковної бані. Всі люди аж охнули з дива. Оце відважний леґінь Гуцульщини, для нього це іграшка.

Тільки одна із дівчат просила Бога у своїх тихих молитвах, щоб Бог спасав її леґіника Олексу. Бо Олекса вже встиг був заволодіти її серденьком тоді, коли Олекса своїм долотом видовбував чотири слов'янські букви на сволоці у притворі церкви. А казав старий дяк - єрентій, що Олекса різьбить на сволоці рік побудови церкви.

Посвятили парохіяни на празник св. Покрови свою церковцю. Було велике свято в селі. Майстри прощалися із чесними ґаздами у селі. Тільки один Олекса не прощався. Він тут же попросив старшого майстра Гриня бути йому старостою та піти із ним до панотця „на свідка". Прийшла і його суджена Анунька із своїм нанашком-сусідом, як „свідком". І здивувався панотець, записуючи у своїх книгах оповідей, і запитав леґіня Олексу:

А ти, леґіне карпатських гір, полонин та узворів, не затужиш за своїми горами Карпатами?! І сказав леґінь Олекса: Видно, так Бог нам судив, і ми із Анунькою хочем бути тут разом.

І родилось нове покоління, а це нове покоління родило й друге покоління. А з третього покоління то вже багато повиходило в люди. Станиславівщина одержала й пан-отців, і учителів і професорів та інших, — а що найважніше, то зродилось найбільше воїнів, від українських січових стрільців почавши, а на воїнах УПА, оборонців свого рідного краю кінчаючи.

Бо ж сказав молодий леґінь Олекса своїй милій Анунці: Цур, та кожному засі від того, що я гуцул, та й збарабився. Ми всі однакові, чи то з гір Карпат, чи то з Поділля, чи то з Засяння. Руська мати нас родила, русином - українцем був я та буду, й ніщо не заверне мене з цієї дороги.

Р. Росляк співає на Шекспірівськім Фестивалі

Едмонтонську співачку Роксоляну Росляк, яка на цю пору є артисткою королівської опери Ковент Ґарден у Лондоні, заанґажовано до участи в Шекспірівському фестивалі у Стратфорді, Онт., Канада. Цьогорічний літній Шекспірівський фестиваль драми і музики почався 6-го червня і буде тривати до 8-го жовтня. В його програмі буде шість сценічних вистав і ціла низка музичних концертів та балетних вистав. Три із сценічних постав фестивалю: драма „Генрих V" і „Генрих VI" та комедія „Дванадцята ніч". Три інші вистави фестивалю — це опера Моцарта „Дон Джіованні" англійською мовою, „Танець смерти" Стрінберґа та нова драма Леслі Гаррі про російську революцію 1917 року п.н. „Останні дні царя (музика Люїса Апелбавма).

Роксоляна Росляк виступить у ролі Донни Анни в „Дон Джіованні" Моцарта.

Впродовж останніх шести місяців Р. Росляк працювала в Королівській опері в Лондоні, виступаючи в самостійних ролях у таких операх: „Іфігенія на Тавриді" Хр. В. Глюка, „Дон Карльос" — Дж. Верді, „Казки Гофмана" — Ж. Оффенбаха, „Парсіфаль" — Р. Ваґнера, „Електра" — Р. Штравса. У балеті І. Стравінського виконувала головну сопранову сольову партію. Дирекція тієї опери плянує в наступнім зимовім сезоні зробити з цим балетом мистецьке турне по більших містах ЗДА і вже заанґажувала до участи в тому турне Р. Росляк у характері чольової сопранової солістки.

Дітройт, Миш.

ІСПИТИ ЗРІЛОСТИ В ШКОЛІ УКРАЇНОЗНАВСТВА ТОВАРИСТВА „РІДНА ШКОЛА"

14 і 21 травня відбувся іспит зрілости в Школі Українознавства „Рідна Школа" в Дітройті. Членами іспитової комісії були: інспектор Шкільної Ради УККА, проф. д-р Мирон Дольницький, директор школи д-р Богдан Лончина, проф. Леонтина Боднарук і проф. Корнелій Ніщеменко.

Іспит склали (підкреслені з визначним успіхом): **Роман Долинюк, Олександер Калимон,** Богдан Корбяк, Богданна Кушнір, **Марія Миколенко,** Богдан Сенюк, **Володимир Сливинський,** Ірина Строїч і Юрій Ткач. Це вже 4-та матура, від коли школа наша стала одинадцятиклясовою.

Закінчення шкільного року

11-го червня закінчився шкільний рік програмою, присвяченою ювілейній річниці Івана Франка. Учні, що перемогли у змаганнях за найкраще виголошення творів Франка, виступили на закінченню шк. року. Деклямували: вірш „Кузня" (декл. Євген Бутрий, уч. III. А), уривок з „Лиса Микити" (Наталя Конопада, 3 Б), „Великдень на волі" (Катруся Ковалик, 4 А), „Погідна, літня ніч" (Марта Король, 4 Б), „Вовк війтом" (Орест Кальба, 5-та кл.), уривок з „Мойсея" (Анна Черняк, 6-та кл.), уривок з „Івана Вишенського" (Уляна Огар, 7-ма кл.), „Пролог" (Оксана Балтарович і Оксана Скипакевич, 9-та кл.), „Каменярі" (Віра Потапенко, 10-та кл.). Конкурс відбувся під проводом громадської комісії, до якої входили представники Товариства „Рідна Школа", Батьківського Комітету, обох Відділів УККА, Пласту, СУМА та Окружної Ради Союзу Українок.

Переможців нагороджено творами української літератури, уфундованими Батьківським Комітетом. По троє учнів з кожної кляси одержали книжкові нагороди за пильність у 1965 -- 66 шк. році.

Промовляли від „Рідної Школи" проф. Фалина Любінецька, від Батьківського Комітету — Степан Скипакевич. Андрій Цап промовляв від учнів школи, а Володимир Сливинський від тих, що склали матуральні іспити. Абсольвентка Марія Миколенко виступила з скрипковим сольом при фортепіяновому супроводі Марії Лончини.

Програмою проводив директор школи д-р Богдан Лончина.

Учнівський часопис „Слава"

В травні появилось друге число учнівського часопису „Слава". Його редаґує колеґія під наглядом проф. Леонтії Боднарук.

Склад редакційної колеґії: Христина Климишин, Роксоляна Прийма й Софія Брездень.

Обкладинку виконав Юрій Тарнавський.

Дитячий Садок Товариства

Закінчив шкільний рік і Дитячий Садок „Рідної Школи". Діти садка, що їх навчає учителька Святослава Березовська, виступили з груповою деклямацією „Мово рідна, слово рідне" та одержали свідоцтва.

О. С - ий

Український хемік удосконалює друкарське чорнило

Досконалість друкарського чорнила в сьогоднішній друкарській графіці має вийняткове значення. Не тільки спеціяльні книжки, але навіть популярні журнали появляються з різнокольоровими ілюстраціями та в різнокольоровому оформленні й вимагають високої технічної спеціялізації від мистців - друкарів і досконалих технічних засобів. Один із таких засобів а саме друкарське чорнило завдячує свою пристосованість до модерних вимог друку праці визначного українського хеміка д-ра Богдана В. Бурачинського.

Д-р Бурачинський — це відданий працівник своєї вибраної професії. Народжений на українському Карпатському підгір'ю, він почав свою науку ще в гімназії у Станиславові і там уже захопився хемією — наукою, що може вияснити багато таємниць життя. В той уже час молодий хемік працював поза годинами у школі в місцевій аптиці. Вже на еміґрації, в Німеччині довелось д-рові Богданові Бурачинському почати студії хемії в університеті. Поглиблював він їх в Українському Технічному Господарському Інтитуті, а згодом закінчив вже на місці нового поселення у ЗДА ступенями мастера в університеті Нортвестерн і доктора хемії в університеті Де Пол у Шикаґо. Зацікавившись спеціяльно проблемою засобів для мистецького друку, д-р Бурачинський закінчив ще спеціяльну школу технології чорнила, як також індустріяльного керівництва в Гарвардській Економічній Школі. Свої багаті студії використав наш хемік для наукової діяльности, друкуючи цілу низку праць по спеціяльності друкарських хемікалій. Він також має декілька патентів у ділянці удосконалення процесів друкування і є автором декількох праць про графічне мистецтво. Його статті з ділянки друкарського мистецтва поміщені в енциклопедії Кірк-Отмера, як також в Енциклопедії Хемічної Технології.

Ім'я д-ра Бурачинського не тільки високо оцінене в науковому світі, де він вважається експертом друкарської технології, але він зайшов також високо в адміністраційному секторі. Він сьогодні очолює цілий хемічний відділ великої хемічної корпорації в Ню Йорку „Інтерхемікал Корпорейшен", ведучи цілий штаб науковців, які працюють над кожночасним удосконаленням друкарського діла. Підприємство, в якому д-р Бурачинський веде цей дослідно - науковий і продукційний відділ, має 200 виробничих станиць на всіх п'ятьох континентах нашої землі. Його оборот виносить понад 300 мільйонів долярів річно. Шлях д-ра Бурачинського з малого підгірського містечка до директорського фотеля одної із великих мульті - мільйонових корпорацій Ню Йорку не легкий. Вже у своїй професійній кар'єрі хеміка він перейшов різні позиції в різних хемічних підприємствах, починаючи від скромної посади хеміка - асистента в лябораторії. Але велика, повна посвяти праця і послідовність, почуття обов'язку і відповідальности, та перш за все талант і глибоке знання дозволили д-рові Бурачинському вийти на верхи американського наукового і бизнесового світу. Д-р Бурачинський активний також в українській громаді і наша громада радіє його успіхами й бажає йому повного вдоволення і нових досягнень в його науковій кар'єрі і в житті.

Р.

Коговз, Н. Й.

ФОРТЕПІЯНОВА СТУДІЯ ПРОФ. ІРИНИ ЗАЯЧКІВСЬКОЇ - ГАВРИЛЮК

На знимці: I ряд: проф. І. Заячківська-Гаврилюк сидить, по боках стоять: Надія Стадник та Павлусь Боднар. II ряд стоять: Ігор Стадник, Діяна Боднар, Наталя Кушнір, Арета Ракоча, Рома Цьолко, Василь Боднар. III ряд: стоять: Андрій Стадник, Олег Омецінський, Роман Ракочий, Богдан Крушельницький, Володимир Омецінський, Володимир Стадник і Любомир Поповський. Бракує трьох учнів на знимці.

Милу несподіванку зробила нам Музична Студ. проф. І. Заячківської -Гаврилюк, 5 червня. Ця студія не існує ще навіть повний рік, однак програма дала нам, родичам дітей, наглядну лекцію, скільки можна осягнути наполегливістю, охотою і посвятою. Учні виконували гру надзвичайно спокійно і музикально, за що всі присутні нагороджували їх щедрими оплесками.

Було б ще завчасно ставити великі вимоги до моловеньких учнів, а все ж таки учні своїм смілим і певним себе виконуванням програми подали надію на майбутніх мистців, за що ми глибоко вдячні пані професорці за її енергійність і наполегливість, а передовсім за прихильність і вмілий підхід до учнів. Тішимося, що наші діти дісталися до щасливих рук, бо це запевняє їм музичне знання, та пізнання української музики.

Батьківський Комітет

● **На Тайвані (Формоза)** були такі зливи, що 9 осіб потонули, а шкоди для збіжевих зборів переступили чверть мільйона долярів.

Діяльність Групи УВАН в Дітройті

Українське Історичне Товариство в Америці та Група УВАН в дітройті спільно відзначили 100-річчя народин Михайла Грушевського в залі Т-ва „Самопоміч", 12027 Джоз. Кампо вул.

Доповідь про „Молоді роки Михайла Грушевського" мав д-р Любомир Винар, проф. Унів. в Бовлінґ Грін, Огайо.

Від групи УВАН вечором проводив інж. Ярослав Зубаль, що привітав приявних та щиро вітав доповідача. Я. Зубаль підкреслив значення появи вченого історика Мих. Грушевського, не лише для української історії, а й для самого нашого народу в його боротьбі за існування. Монументальна Історія України - Руси в 10-ти томах, 5 томів Історії Української Літератури та багато інших наукових історичних і літературних праць, це колосальний дорібок, що видвигнув наш народ на форум інших культурних націй.

Д-р Винар зазанавчив, що це перший раз в Америці відзначаємо роковини М. Грушевського цим святочним вечором в Дітройті. В цьому році минає сто років від народин М. Грушевсьаого, першого і найвизначнішого українського історика, що був теж письменником, літературознавцем і державним мужем — першим президентом відновленої української держави. Доповідач зазначив, що український народ повинен якслід оцінити його і в цьому ювілейному році вшанувати. Крім академій і святочних імпрез повинен появитися Збірник про нього в кількох мовах. Сам д-р Л. Винар тепер опрацьовує монографію про М. Грушевського як історика.

Народився М. Грушевський 1866. р. в Холмі в родині педагога вчителя Сергія Грушевського і матері Глафіри з роду Опок-Опоцкевичів, що походила з священичої родини. Дитинство і юнацькі роки прожив на Кавказі. До гімназії ходив і її закінчив з відзначенням у Тифлісі в 1886 році.

Тоді й пише перше своє оповідання п. н. „Бех аль Джуґур" з патріотичною темою (друковане в „Ділі" в 1885 р.).

Час університетських студій, — це київський період в рр. 1886-94. Грушевський вчився у проф. Волод. Антоновича. В 1891 р. появляється перша монографія „Історія Київської Землі", а в 1894 р. маґістерська дисертація про „Барське староство". Співпрацював у „Київській Старині", „Наукових Чтеніях", „Записках НТШ" та в „Обществі Нестора Літописця".

Цікава і речева дискусія вив'язалася після доповіді. В дискусії взяли участь: проф. Р. Бжеський проф. П. Гайда, д-р В. Лисий, ред. М. Важанський, інж. Я. Зубаль і ін. — На ставлені запити доповідач давав відповіді. Він висловив вдоволення з гостини в Дітройті та з даної йому можливости доповідати на улюблену тему.

Від Групи УВАН в Дітройті мав кінцеве слово інженер Я. Зубаль, що щиро дякував гостеві за цікаву і актуальну тему та закликав присутніх складати пожертви на фонд видання Збірника про М. Грушевського. Присутні зложили 32 дол., збірка проводиться дальше.

В тому самому часі відбувалася Виставка творчости М. Грушевського та праць про нього. Матеріяли на Виставку доставили: Український Нац. Архів Музей в Дітройті, Бібліотека Українсько- Амер. Осередку, Архів ред. М. Важанського і Архів д-ра Л. Винара; за це їм признання і подяка від Управи УВАН.

Я. З.

Питсбурґ, Па.

УКРАЇНЦІ ПОМАҐАЮТЬ СПРАВІ ФКУ

В другій половині минулого року зорґанізовано серед українців в Питсбурґу Комітет Фонду Катедри Українознавства, якого завданням є приєднувати фундаторів для першої і постійної катедри українознавства в одному з передових американських університетів. Негайно Комітет, що його головою є д-р Юрій Кишакевич, а скарбником — п. Петро Набер, почав жваву збіркову акцію.

Вже на початку березня ц.р. вплинуло до каси Головної Екзекутиви ФКУ в Ню Йорку з Питсбурґу — 1,827 долярів. А в червні одержано звідтіль знову 3,500 долярів. По сьогодні українці в Питсбурґу й околиці жертвували до ФКУ разом — 5,503 дол.

Прикладний і знаменитий це осяг! В часі неповного пів року Комітет ФКУ в Питсбурґу переслав Головній Екзекутиві ФКУ пожертв разом на суму понад 5 тисяч долярів. Треба висловити подив і признання для українців — патріотів в нашій громаді.

Д-р Кишакевич в одному з листів до ГЕ ФКУ твердить: „Дуже мило є працювати з людьми доброї волі. Усі члени нашого Комітету докладають якнайбільше старань до діла ФКУ."

Радіти можна, що українці в Америці вміють спостерегти наші першорядні національно - громадські завдання і для їхнього здійснення не жаліють щедрих пожертв. Дуже швидко можна б осягнути мету ФКУ, якщо б за прикладом української громади в Питсбурґу пішли й інші українські скупчення."

Кампанія ФКУ далі інтенсивно проходить в Дітройті, Воффало, Ню Йорку, Рочестері, Лос Анджелесі і в інших менших громадах.

Б. Т.

Виставка українського мистецтва

Відділ Союзу Українських Студентських Товариств Америки (СУСТА) під проводом студ. Юрія Савицького влаштував першу українську мистецьку виставку в Ютицькому коледжі з нагоди „перентс вікенд" — з'їзду батьків у днях 13-17 травня. Виставлено 33 картини (олії, пастелі, дереворити) мистців: Северина Борачка, Миколи Бутовича, Лева Геца, Ед. Козака, Олени Кульчицької, Оксани Лукашевич, Михайла Мороза й Мирослава Радиша. Картини випозичили: Тетяна Бутович, Лев Кокодинський, О. Лукашевич, Л. Мосевич. Крім цього виставлено зразки українського народнього мистецтва; кераміку, вишивки, писанки й дерево-різьби, що їх позичили пані: І. Запаранюк, Кропельницька, Т. Савицька, Чорна і Яцків. Всі експонати були по мистецьки розложені, та викликали якнайкращі враження, прихильну оцінку всіх відвідувачів. За 5 днів оглянуло її понад 1,500 осіб: студентів, батьків, учителів і мистців. Були люди з різних міст Америки, навіть з Каліфорнії, з Канади та Европи. Президент Ютицького коледжу, п. Данагю, висловив офіційне признання й подяку управі Відділу СУСТА. Музей із сусіднього міста Клінтону, осідку славного коледжу Гемилтон, звернувся з проханням до Відділу СУСТА в Ютиці, щоб улаштувати подібну виставку у Клінтоні. До книги гостей вписалося багато осіб, а всі вони висловлювалися з признанням. Деякі признавалися, що не знали, що українці мають такі мистецькі скарби. Ця виставка так загально подобалася, що багато осіб приходило по кілька разів.

Зорганізування та переведення виставки вимагало багато заходів і праці. Крім голови Відділу СУСТА студ. Ю. Савицького, багато праці вложили студенти Тарас Боднарчук і Зенон Яцків. Загальне признання й успіх виставки нехай будуть моральною винагородою для всіх, що причинилися до її здійснення.

Ця культурна імпреза нашого студенства Ютики при співпраці громадянства була найкращою нашою пропагандою у ширенні доброї слави про Україну, та сповнила своє призначення. Така тісна співпраця необхідна на інших відтинках, а головно у збірковій акції на Фонд Катедри Українознавства.

І. Д.

Нюарк, Н. Дж.

АКАДЕМІЯ З НАГОДИ СМЕРТИ ГОЛ. ОТАМАНА СИМОНА В. ПЕТЛЮРИ

Заходом святкового комітету українська громада 19 червня достойно вшанувала 40-ві Роковини смерти Голови Директорії і Гол. Отамана Симона Петлюри в залі Українського Народного Дому в Ірвінгтоні. На сцені висів портрет Гол. Отамана, а побіч нього емблема української державности — Тризуб.

Свято почалось виконанням американського гимну. Молодечі організації Нюарку - Ірвінгтону поклали у стіп портрету Гол. Отамана вінки, при чому ціла зала повстала і відспівала „Ще не вмерла Україна".

Свято відкрив д-р В. Гук, голова місцевого Відділу УККА, а проф. Борис Мартос один зі свідків і творців нашого славного, недавнього минулого, виголосив доповідь.

Відтак почалась мистецька частина: пісню про Симона Петлюру, до слів М. Матули, „Два віночки", до слів Підгірянки, муз. Вавринишина, „Ой, де ж ті квіти" гармонізація В. Пташнинського, „Гей-ви стрільці січовії", гармонізація В. Пташнинського — виконав хор Юного ОДУМ-у під управою диригента В. Пташнинського, при акомпаніменті В. Приходько. Належить підкреслити працю диригента у вивченні згаданих пісень молодеченького хору, — дітей різного віку і за це численна публіка нагородила його оплесками.

Виступ октет при Нюаркській філії ОДУМ, який виконав пісню - молитву „За Вітчину", до слів І. Савицької — муз. Фоменка, „Тихо над річкою", нар. пісню в гармонізації В. Пташнинського, „Заклик", пісню до слів І. Савицької — муз. Фоменка. Пісні виконано при акомпаніменті Лярисси Пташнинської. Той самий октет разом з хором виконав пісні: „Наша дума", (муз. Фоменка) і „Україно", муз. Гайворонського. Публіка ці пісні прийняла оплесками.

Вірш поета М. Щербака: „Отаман Петлюра" деклямувала п. Л. Приходько, з гарною дикцією і чуттям.

Програму Академії закінчив хор української православної церкви св. Воскресіння під управою п. Шкварка добре вивготовленими піснями: „Коли ви вмирали", муз. Гайворонського, „де Дніпро наш котить хвилі", муз. М. Вербицького і „Кони біжать скорше з гір Карпатів", муз. Кириченка.

Після виконання програми свята, яку численна спільнота без різниці віровизнання прийняли гучними оплесками, п. Кость Стельовий, член Святкового Комітету, щиро подякував зібраній громаді за численну участь в святі.

Відспіванням гимну „Не пора, не пора" цілою залею разом з хором закінчено свято.

О. У.

ПАРОПЛАВ „ТАРАС ШЕВЧЕНКО"

Новий корабель „Тарас Шевченко" почав плавати на Чорному морі. Пароплав обладнаний заостанніми словом техніки. В ньому 297 кают для подорожуючих і 130 кают для обслуги. Збудовано пароплав у Східній Німеччині. (З „Радянської України" 23 червня).

Посвячення площі під будову церкви у Філядельфії

Радісна подія відбулася в релігійному житті української православної Свято-Покровської громади у Філядельфії. 12-го червня Блаженніший Владика Іоан посвятив, громадою куплену площу під будову нової церкви св. Покрови.

Масово прибули представники українських організацій, гості з сусідніх парафій та свої парафіяни й прихожани з усіх кінців Філядельфії і її околиць. В третій годині після полудня прооце понад тисячу осіб з духівництвом, представниками прицерковних організацій і молодечих об'єднань і учнів школи довгою лавою рухались по 12-ій вулиці до 68-ї, щоб зустріти Первоієрарха Укр. Прав. Церкви в Америці Блаженнішого Митрополита Іоанна. Владика Іоан в сослуженні отців — О. Царика, С. Біляка, І, Савчука, Нарушевича та о. диякона Полішука, під спів церковного хору під диригентурою о. В. Серафимовича відслужив молебінь та посвятив площу.

По церковних відправах Митрополит вітав настоятеля парафії, Параф. Раду та всіх парафіян церкви св. Покрови з посвятою місця та побажав у найскоршому часі побудувати величний храм св. Покрови. Настоятель парафії о. Ол. Царик подякував Владиці за Службу Божі і за побажання, щиру подяку виголосив усім присутнім та запросив на бенкет до церковної залі на Мешер вулиці.

Відкрив бенкет та привітав святочну громаду голова Парафіяльної Ради п. Л. Івашина.

„Блаженніший Владико, Ви посвятили місце під будову нового храму, я і всі ми віримо, що й новопобудовану церкву посвятите Ви, Ваше Блаженство". Ці слова покрито бурею оплесків усієї залі, а церковний хор проспівав любимому пастиреві „Многая літа".

Для проведення бенкету п. Івашина запросив на тостмайстра п. В. Біляєва, який започаткував бенкет концертовою програмою, передавши ролю конферансьє культурно-освітньому референтові Параф. Ради А. Манойлові. Концертову програму почав церковний хор під диригентурою о. В. Серафимовича двома піснями. Сольоспів „І багата я . . ." та „У перетику ходила . . ." Майстерно виконала співачка П. Манойло. Арію Марильці з опери „Тарас Бульба", а „Ой стрічечка до стрічечки" . . з повним успіхом виконала співачка Надя Терещенко. Обох співачок і продукції хору заля нагородила оплесками.

„О, не дивуйсь" і „Сунуться, сунуться хмари" . . . гарно виконала проф. Лисенко. Високою технікою пані Лисенко підкреслила, як вигідно відрізняється голос людини від звуку інструментів, за що дістала буркливі оплески. Закінчили солістки свої виступи прекрасним виконанням італійської пісні „Санта Люція" — тріо: п-ні Лисенко, Н. Терещенко і П. Манойло. Фортепіяновий супровід виконувала Зоя Марковичь, яка виявила найвищу майстерність в цій ділянці. Закінчив концертову програму ансамбль молодих співаків під акомпаніямент бандуристів - початківців філядельфійської філії ОДУМ-у під мистецьким керівництвом інж. П. Гурського. Ансамбль виконав з повним успіхом „Ой, Морозе . . .", „Не хилися, яворонько" . . . і „Встає хмара з-за лиману" . . .

По концерті ведення бенкету продовжував В. Біляїв. Заявою, що Парафія св. Покрови пишається заслуженою славою своїх обдарованих талантів - співаків, мистців сцени, скульпторів, малярів, літераторів і ін. „Я маю присмність вітати таку численну репрезентацію наших українських організацій, приявність гостей і наших парафіян.

Привітавши Блаженнішого Митрополита Іоана та Високопреподобних і Всечесніших отців, тостмайстер представив і привітав присутніх репрезентантів українських організацій

Надійшли також письмові привіти від різних укр. організацій і окремих осіб.

В часі бенкету на руки тостмайстра вплинули пожертви на будівлю церкви св. Покрови від: Суржка Матвія — $100., Ігнатченка Андрія і Марії — $100., Дерев'янки Олекс. — $100 і 1000, дол. задекляровано, Алфімов Іван — $150., Коваленко Павло — $25., Майдачевський Павло — $25., Корсунь Федір — $250., Слюсаренко Анат. — $250., Кривун Гр. — $100., Прихоженко Микола і Розалія — $50., Укр. Кред. Кооператива — $50., ОДУМ філія в Філяд. — $25., Окр. Рада СУА — $25., Парафія св. Володимира — $100., „Тризуб" — $100., УЖО — $25.

По закінченні привітів, тостмайстер запросив до слова голову Будівельного Комітету п. Кирила Юрченка, який відзначив високу жертвеність парафіян не тільки грошима, але й фізичною працею. За браком часу для видачі „Грамот Подяки", п. Юрченко прочитав прізвища усіх тих, кого за високі грошові пожертви нагороджено „Грамотою Подяки".

Перед закінченням бенкету промовляв Блаженніший Владика Митрополит Іоан. Владика сказав „Мені не приходилося бути на бенкеті, де б, ось як тут сьогодні, заступлена була репрезентація такої маси українських організацій. Така численна репрезентація була 45 років тому в Києві на Церковному Соборі в 1921 році. Відповідаючи голові Параф. Ради п. Івашині про посвячення новобудованої церкви св. Покрови, Владика виявив свою велику радість діждатися того дня, в якому він посвятить новий величний храм св. Покрови, але разом з тим додав, що будову церкви треба закінчити найскорше з уваги на те, що Блаженнішому переступило вже за 80 років. Кінцеве слово мав настоятель Парафії о. Ол. Царик. Щиро подякував він усім тим, хто прислужився працею в приготуванні площі до посвячення та організації бенкету. Братству, Сестрицтву, Святочному К-тові, Зокрема подякував Високопреподобним отцям, церк. хорові й диригентові о. В. Серафимовичу за урочисту відправу Служб Божих. Також висловив глибоку вдячність виконавцям концертової програми — хористам і солісткам, що не тільки співали безкоштовно, але заплатили за квитки вступу на бенкет.

Читанням молитви й співом „Ще ни вмерла Україна" . . . закінчено святочний бенкет Свято - Покровської Громади.

А. Манойло.

Міннеаполіс, Мінн.

ШКОЛА УКРАЇНОЗНАВСТВА ПРИ ЦЕРКВІ СВ. КОНСТАНТИНА

Суботня школа св. Константина за шкільний рік влаштувала три імпрези: св. Миколая, Шевченківські Роковини і День Матері.

Під час свята о. Миколая поставлено сценку „Антинкові пригоди", в якій ролю чортика грав перший раз Бодьо Кучварський, з якої вив'язався добре, а ролю Миколая — Мирон Гаврилюк. Закінчилася сценка роздачею подарунків школярам.

Роковини Тараса Шевченка 20 березня зачалися вступним словом о. Лева Дороша, а хор шкільної молоді під проводом інж. Е. Карп'яка відспівав „Заповіт" і кілька пісень. Були окремі і збірні деклямації і рецитації молодих і старших учнів, а Христина Ленчук гарно відіграла форт. сольо, вона є акомпаніяторкою хору. Відіграно сценку „До залізних стовпів" пера Наталії Савченко, в якій виступали: Роман Смулка, Євген Кміт і Орест Татарин та Леся Никифорук і П. М. Муха.

Гарний реферат виголосив П. Пишко.

Свято Матері 15-го травня зачалося рефератом пані О. Карп'як - Бенцаль. Вона віддала поклін Божій Матері, яка є опікуною всіх христ. матерів, а потім віддала поклін нашій земській матері, змальовуючи віддану і повну посвяти працю матері у вільнім світі і страдаючої матері в україні.

Свято зачалося мелодеклямацією „Благослови на, Божа Мати", котру виголосив Мирося Вовчак, а діти з квітами клячали у стіп Божої Матері. Дитячий садок виступав з деклямаціями в честь „Мами". Деклямували: Влодзьо Анастазієвський, Мая Вуник, Миросьо Галій, Наталка Кміт, Надя Козак, Христина і Люба Смулка, Христина Тарацук та Катя і Павлик Яблонські. Виступали учні зі всіх чотирьох кляс із рецитаціями. Деклямували: Богдан Гусак, Сяня Дорош, Геньо Кміт, Богдан Кучварський, Вірця Мандибур, Люба Паньків, Христя Підгайна і Орест Татарин. Виступав шкільний хор під управою інж. Е. Карп'яка, який гарно відспівав „Снилось мені ясне сонце" і „Веснівку".

В другій частині була сценка „Материне свято", п'єса з часів окупації Галичини большевиками. Ролю матері добре відіграла Оксана Муха, студентка університету, бувша учениця нашої школи. Інші актори: Роман Смулка, Зенон Вдовичин, Дарія Гусак, Ева Вайряк, Леся Никифорук, Ол. Галій. Всі гарно відіграли, а найбільшу ролю з дітей мав Роман Смулка, який добре відіграв ролю Тараса.

Всі діти учасники вистави відспівали мамам тричі „Многая Літа", а потім кожна дитина понесла своїй мамі цвітку - орхідею. Декорації до всіх свят Шевченка майстерно виконувала Надя Дорощак.

Успіх тих всіх імпрез треба завдячувати виключно пані О. Карп'як-Бенцаль, яка неструджено працює над вихованням молоді при нашій школі.

Признання належиться і п. інж. Е. Карп'якові, який провадить діточий хор церковний і шкільний.

Н. Н.

Політика „злиття" і Вашінгтон

(Продовження зі стор. 2)

толетів, спрямованих на еміґрантів, Ми не можемо допустити до цього, щоб тридцяті роки повторилися в Україні і для цього, щоб вони не повторилися, ми мусимо мобілізувати публічну опінію світу, включно з урядами демократичних держав, Ми мусимо звертати увагу цих урядів, що мають нормальні взаємини з Москвою, на цю реально існуючу небезпеку геноциду і прохати їх, щоб вони зі свого боку, своїми дипломатичними каналами, старались нас і всі немосковські народи від цього зберегти.

Не зважаючи на таке чи інше русофільство, ніхто в широкому світі не бажав і не бажає бути спільником Москви в її геноцидних практиках. Що в протестах проти цих практик можна знайти кращий послух, як в усіх інших справах, найкращим доказом може послужити факт, що американський Державний Департамент негайно відповів на протест УККА проти арешту Івана Світличного та Івана Дзюби, при чому виявив свій особливий інтерес до події, відомої йому точно з власних джерел. Очевидно, для справи зрушення світової опінії в бажаному для нас напрямі, треба використати всі можливості: організації церковні, суспільні, громадсько-культурні та всякі інші. З цього погляду, організацію протесту на форумі ПЕН'у слід розцінювати дуже позитивно, але подібних можливостей треба шукати більше. Розгляданю наступати у різних секторах, але бити разом в об'єднаному фронті — це наказ хвилини.

(Кінець)

Д-р Роман Верес обраний на голову ТУБА

(Закінчення зі стор. 1-ої)

порішено і передано для полагодження новообраній управі. На пропозицію виборчої комісії в складі д-р Ол. Соколишин, мгр Р. Ільницький та д-р Е. Перейма обрано нову управу ТУБА в складі: голова д-р Роман Верес з Шикаґа, заступники: мгр Дм. Штогрин з Ілліноїс та мгр Р. Ільницький з Ню Йорку, секретар мгр Еміль Басюк, обидва з Шикаґа. На членів управи обрано мгр Івана Кобасу та мгр П. Гоя, обох з Ню Йорку. До Контрольної Комісії обрано: на голову д-ра А. Турчина, а на членів д-ра Людомира Винара та д-ра Вас. Луцева. Справу створення осередку праці ТУБА в Ню Йорку доручено новообраній управі, яка має в своїм складі кількох бібліотекарів з Ню Йорку. Після короткої дискусії над планами праці ТУБА, д-р Ол. Соколишин повідомив, що наступного дня є заплановані відвідини представників ТУБА в УНС-і, УККА, НТШ, УВАН та Українському Амер. Інститутї, як також в деяких наших книгарнях.

Чемний. Такий він був...

Його знали всі, хто тільки бував на Союзівці. Про нього чули всі, хто читає нашу пресу. Бо не міг його не бачити той, хто вступив на подвір'я Союзівки, і про нього не раз була згадка в описах тієї оселі. Він був майже „фірмою" Союзівки своєю назвою та своїм побутом на тій оселі відпочатку її існування.

Він називався Чемний і такий він був: чемний! Почого історію прочитають собі наші читачі в найближчому виданні англомовного „Українського Тижневика" в описі його пана і господаря Данила Слободіна. Бо Чемного вже нема. 30-го червня ц. р. він скінчився, потвердивши зайвий раз усім своїм існуванням давно істину, що пес є найбільшим приятелем людини — зокрема — дитини. Хто знав Чемного — пише в своєму репортажі Д. Слободін — той, довідавшись, що його вже немає, не посоромиться навіть зронити сльозу . . .

Чемний, найліпший приятель дітей . . .

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

СУБОТА, 16-го ЛИПНЯ 1966 р.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Звичайні місячні збори В-ва св. Юрія — 239 Відд. від год. 3-4 по пол. в домі Укр. Амер. Горожан при 847 N. Franklin. Члени, яким досі не доручено чеків - дивіденд за 1965 р. отримають їх на цих зборах. — Д-р Вол. Галан, предс., М. Ковальчук, секр.

НЕДІЛЯ, 17-го ЛИПНЯ 1966 р.

КАРТЕРЕТ, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Запор. Січ — 342 Відд. о год. 1:30 по пол. в клясі ч. 2 при церкві св. Димитрія. Просимо членів вирівняти свої вкладки та відібрати свої дивіденди. — Управа.

ВУНСАКЕТ, Р. Ай. Піврічні збори Т-ва Запор. Січ — 206 Відд. о год. 1-ій по пол. в парафіяльній залі, 74 Гаррис Еве. На порядку зборів: звіт управи за другий квартал, звіт делеґатів з 26 Конвенції УНС і справа управи Т-ва. — Управа.

СТ. ЛЮІЗ, Мо. Піврічні збори В-ва св. Володимира — 179 Відділ о год. 2:30 по пол. в УНДомі при Маґнолія вул. На порядку нарад: піврічний звіт Управи та Контр. Комісії. Проситься членство про участь та вибрати свої дивідендові чеки. — Управа.

МЕНВИЛ, Н. Дж. Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка — 349 Відд. о год. 7-ій веч. в домі Мих. Ґабера при вул. Вашинґтона в Менвил, Н. Дж. Проситься чл. прибути і вибрати свої дивідендові чеки. — Управа.

МІЛВІЛ, Н. Дж. Піврічні збори Т-ва Запорізька Січ — 347 Відд. о год. 1-ій по пол. в залі де звичайно. Буде звіт Контр. Комісії за 6 місяців, звіт делеґатів з 26 Конвенції УНС та роздача дивідендових чеків. Проситься прибути на збори. — І. Найда, предс., С. Чопек, касир, Г. Тимчій, секр.

БЕТЛЕГЕМ, Па. Місячні збори Б-ва св. Димитрія — 288 Відд. о год. 2-ій по пол. в Укр. Амер. Горож., 817 Lynn Ave. Проситься вирівняти членські вкладки та забрати дивідендові чеки. — А. Данилюк, предс., В. Загвоський, кас., Д. Мушастий, секретар.

КЛІВЛЕНД, Огайо. Місячні збори С-ва Пресв. Марії — 112 Відд. по 2 і 3 Службі Божій в церковній залі св. ап. Петра і Павла. — К. Лукаш, секр.

БОФФАЛО, Н. Й. Місячні збори В-ва св. о. Миколая — 127 Відд. о год. 11:30 перед пол. при Філмор і Онейда вул. Проситься вплачувати свої вкладки до 25-го кожного місяця. Рівнож можна на зборах вибрати свої дивідендові чеки. Вкладки можна вплачувати кожної неділі в вище згаданому місці і часі. — І. Була, гол., п-ні М. Гаравус, фін. секр., Т. Гаравус, кас.

ПАССЕЙК, Н. Дж. Місячні збори Т-ва ім. І. Франка — 97 Відд. о год. 2-ій по пол. в церковній залі, 47 Говп Аве. Проситься вирівняти свої залеглі вкладки та вибрати дивідендові чеки. — Управа.

ПАССЕЙК, Н. Дж. Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка 42 Відд. о год. 2:30 по пол. в УНДомі при 237 Говп Еве. Дивідендові чеки можна буде вибрати на зборах. — В. Марущак, рек. секр.

ЙОНКЕРС, Н. Й. Місячні збори Т-ва Подільська Січ — 8 Відд. о год. 2-ій по пол. в церковній залі церкви св. Михаїла. — В. Мандзій, секретар.

ТАРЗАН, Ч. 5652. Батько діямантів!

TENSION MOUNTED AS TARZAN HELD FORTH THE CASKET CONTAINING THE MYSTERIOUS TREASURE--WHAT WOULD IT LOOK LIKE?

URAN OPENED THE CASE WITH GREEDY FINGERS, THEN SUDDENLY GASPED-- INSIDE WAS ONLY A LUMP OF COAL!

"FOR THIS ACCURSED OBJECT PEOPLE HAVE SUFFERED AND DIED," THE APE-MAN REFLECTED. "YET, IRONICALLY, IT IS INDEED THE 'FATHER OF DIAMONDS'..."

Напруження збільшилося, коли Тарзан передавав скриньку із містерійними скарбами… Як він виглядатиме?

Юран відкрив скриньку пожадливими пальцями, і нагло витріщив очі… Всередині була тільки пушка вугілля!

— І за цей проклятий предмет люди стільки терпіли і гинули, — завважив мавполюд. О іроніє, це все ще направду є „батьком діямантів"…